
TRANSKRIBUS

En undersøgelse af tre stadsarkiver og programmets muligheder for den danske arkivverden

Transkribus' logo Konsulteret 29/5-2019
<https://twitter.com/Transkribus/photo>

3. JUNI 2019

Informationsforvaltning Modul L
Aalborg Universitet
Pia Ebdrup Nielsen

Resume

This master thesis examines Transkribus at three different city archives, Aalborg, Aarhus, and Frederikshavn, to determine which function the platform can have for Danish archives, and what thoughts and experiences the archives have had about the program as well as which possibilities it can create for their archival collections.

Archives possess large quantities of handwritten archival material, which have proven to create a barrier for users and researchers. It is especially a problem for younger generations, because they have great difficulty reading handwritten texts. It is a tendency the archives are aware of, and some seek a solution, because it would make the archives more relevant to a larger group of the population.

This is where Transkribus can make a difference, by implementing HTR-technology (Handwritten Text Recognition) for automated transcribing. They seek to make archival material available to everyone who seeks access, both to satisfy the user's needs and expectations to the archives, but also to ensure the use of the handwritten records. This is important because they contain a large variety of information and knowledge that could possibly be lost if we don't put in the effort to secure the data that makes Transkribus able to translate the handwritten texts while people still possesses the ability to read them.

Therefore, it's interesting to examine what thoughts some of the Danish city archives have had about the project, and which possibilities the project could bring the future archive.

The thesis' results are based on qualitative interviews that create empirical data as well as considerations from previous research on topics surrounding crowdsourcing and volunteers at archives, have been implemented as a perspective to the thesis' findings, along with relevant theory. Through the use of SWOT-matrix the interview's results have gone through a close study and analysis, to identify the key elements of Transkribus at the archives which are discussed together with the previous research, and with a perspective to the thesis' sub-questions as the leading structure.

This master thesis have discovered that there are a variety of factors that determine whether Transkribus is a good choice for the archives, what they expect from the program, which resources are needed to take part, why archives chose not to participate in the program, as well as how the archives believe the program can contribute to the future archive.

This thesis concludes that the archives each have their own relation to Transkribus because no archive is completely alike. They have different access to resources, volunteers and the fact that the archives are connected to their communal institutions in different ways, so they have different missions and visions for their archives. The motive for implementing Transkribus is that the program contains desirable results in the form of accessibility and a natural extension and optimization of common archive functions. The archives expect a program that will automate the transcription process and create search functions to enlarge the archives audience and increase the research potential for the collections.

Some archives have also chosen not to participate, this is mainly due to the unfinished state of the program, and because some archives lacks the resources and tools, or is without the function that require them to involve volunteers in their archival function. The archivist's role in crowdsourcing projects have proven to be a project manager who plans and structures the project in the beginning, and afterwards the project needs to be self-propelled, but still with the possibility to seek help from the archivist.

Transkribus can in general create rich possibilities for the future archive by solving the accessibility issue for handwritten records and providing them with a larger target audience, make the archives more relevant for younger generations, and add new possibilities for research, but it is important to keep in mind that the project is not yet finished, and it requires millions of transcribed pages to feed the HTR-technology to make it able to transcribe automatically, as well as the program will soon transfer to a user-paid model, which leaves a program with great potential but a uncertain future for Danish city archives.

Indholdsfortegnelse

Resume.....	1
Indledning	5
Problemformulering.....	6
Afgrænsning.....	6
Problemstillingens relevans	7
Opgavedesign – Den røde tråd.....	7
Begrebsafklaring og Forskningsoversigt	8
Præsentation af READ-Project, Transkribus og Projekt RETRO.....	18
Præsentation af cases og kildemateriale.....	19
Offentlige arkiver	19
Aalborg Stadsarkiv	20
Aarhus Stadsarkiv.....	20
Frederikshavn Stadsarkiv	21
Metode	22
Interview som forskningsgrundlag.....	22
Interviewets struktur og udførelse.....	24
SWOT-analyse	26
Analyse.....	28
SWOT-Analyse Aalborg Stadsarkiv	28
SWOT-Analyse Aarhus Stadsarkiv	36
SWOT-Analyse Frederikshavn Stadsarkiv	44
Opsamling	50
Diskussion.....	52
SWOT-matrix.....	52
Motiver og forventninger	56
Fravalg af Transkribus?.....	58
Arkivarens rolle i crowdsourcingprojekter?.....	59
Transkribus betydning for den danske arkiververden	61
Interviewperspektiver.....	63
Konklusion.....	69

Litteraturliste.....	71
Artikler:	71
Bøger:	71
Links:.....	72
PDF:.....	74
PHD:.....	74

Indledning

Arkiver bevarer ofte store mængder af papirarkivalier, som i de fleste tilfælde spænder over en lang tidsperiode. Mange af disse arkivalier er skrevet i gotisk eller sammenhængende håndskrift, hvilket kan skabe vanskeligheder ved anvendelsen af arkivalierne, da der er færre og færre som er i stand til at læse og forstå disse former for håndskrift. Derfor er der mange arkivalier, som ender med at ligge ubrugte hen, også selvom de er blevet digitaliserede og tilgængeliggjorte igennem arkivernes hjemmesider såsom arkiv.dk, hvor de er tilgængelige på borgernes præmisser.

Problematikken omkring læseligheden af ældre arkivalier forsøger READ-project at løse igennem deres program Transkribus, som ved hjælp af AI (Artificial Intelligence), som indeholder HTR-teknologi (Handwritten Text Recognition), vil kunne tekstgenkende arkivalierne og automatisk oversætte håndskriften til maskinskrift. Det er et nyere initiativ indenfor arkivverdenen, som i høj grad er nødvendigt, da teknologien også bringer andre muligheder med sig. Günter Mühlberger, koordinator for READ-project, beskriver programmets muligheder således:

“It was barely imaginable that a historical manuscript might one day be searchable in much the same way as a contemporary document.”¹

Transkribus stræber efter at sikre muligheden for, at fremtidens generationer kan læse arkivalierne, samt at gøre dem fuldtekstsøgbare.² Det styrker arkivaliernes tilgængelighed, da de er lettere at tilgå igennem søgeord, og derfor fjerner programmet endnu en barriere for arkivaliernes anvendelse.

Transkribus er et crowdsourcingprojekt, hvilket betyder, at programmet er baseret på at skulle outsource en opgave til en relevant gruppe mennesker. I arkivsammenhænge fungerer crowdsourcing i samarbejde med frivillige, som er til stor hjælp for arkiverne. Frivillige deltager på arkivernes læsesale eller online fra deres eget hjem, hvor de bl.a. bidrager med fotografering, metadataindtastninger og transskribering. Det gør en forskel for arkiverne, da de sikrer udførelsen af opgaver, der er umulige for arkiverne at prioritere i deres daglige virke.³

Transkribus' succes er afhængig af store mængder af indtastninger, som indhentes igennem crowdsourcing for at kunne skabe grundlaget for programmets HTR-teknologi, og derfor har frivillige en stor indflydelse på projektets gennemførelse.

---

¹ LibraryJournal “EU Project: Our Handwritten Past, Automatically Transcribed (READ/Transkribus)” Konsulteret 22-04-2019.

² READ “Read Revolutionizes Access to Handwritten Documents” Konsulteret 22-04-2019.

³ Rigsarkivet ”Kulturarens helte hyldes til Frivilligedag på Rigsarkivet” Konsulteret 22-04-2019.

Transkribus anses derfor for at være et program med store ambitioner for ældre papirarkivalier og deres tilgængeliggørelse, anvendelse og sikring af den skriftlige kulturarv. Derfor er det interessant at undersøge, hvordan programmet implementeres hos den danske arkivverden. Hvilket leder frem til specialets problemformulering, som præsenteres i det efterfølgende afsnit.

Problemformulering

Specialet vil beskæftige sig med en analyse af tre forskellige stadsarkivers holdninger og forventninger til crowdsourcingplatformen Transkribus.

Herunder vil undertegnede undersøge følgende delspørgsmål:

- Hvilke motiver har arkiverne med implementeringen af Transkribus?
- Hvilke forventninger har stadsarkiverne til udbyttet af Transkribus?
- Hvad kan få et stadsarkiv til at fravælge Transkribus?
- Hvad er arkivarens rolle ifm. crowdsourcingprojekter?
- Hvilken betydning kan Transkribus få for den danske arkivverden?

Afgrænsning

Dette speciale undersøger tre stadsarkiver som cases for at inddrage deres syn på og udbytte af READ-projects crowdsourcingplatform Transkribus. Det vil blive undersøgt, hvilke tanker arkiverne har gjort sig omkring Transkribus. Derfor udføres interviews med arkivernes hovedansvarlige for projektet, da de har en vigtig rolle i forbindelse med de indledende beslutninger omkring Transkribus, dets forventede udbytte og eventuelle hindringer når det kommer til de enkelte arkiver.

Specialet afgrænses til udelukkende at fokusere på danske stadsarkiver, da de er en del af ODA (Organisationen Danske Arkiver), som koordinerer projektet i Danmark og er blandt den målgruppe som Transkribus i sin opstartsfase præsenteres overfor. Yderligere er det også disse arkiver, som varetager sognerådsprotokoller som er projektets grundmateriale.⁴ Tre stadsarkiver er udvalgt da de har hver deres omgang med og forhold til Transkribus, som diskuteres yderligere i specialets præsentation af cases og kildemateriale. Grunden til, at de tre stadsarkiver er valgt, er, at de skaber et indblik i, hvordan forskellige stadsarkiver kan forholde sig til et crowdsourcingprojekt, og hvilket udbytte eller hindringer projektet kan have for netop deres arkiv. Derfor er det relevant at inddrage

---

⁴ Organisationen Danske Arkiver "RETRO" Konsulteret 25-02-2019.

synspunkter fra hvert af disse tre stadsarkiver, hvor et arkiv har implementeret programmet, et har valgt programmet i dets opstartsfasen fra det arkiv, som er tovholder for projektet i Danmark.

Specialet vil derfor fokusere på tre udvalgte stadsarkiver og deres holdning til Transkribus; hvad de forventer, at programmet kan bidrage med, hvilke hindringer programmet kan have, samt hvilken effekt Transkribus kan have på den danske arkivverden. Til dette inddrages interviews med de hovedansvarlige arkivarer fra de repræsenterede stadsarkiver for at undersøge, hvilke tanker de har gjort sig omkring Transkribus som en helhed.

Problemstillingens relevans

Emnet er interessant, da Transkribus er et nyt initiativ indenfor tilgængeliggørelsen af ældre arkivalier. Dertil besidder programmet en teknologi, der har muligheden for at påvirke måden som ældre arkivalier kommer i spil på for arkivaliebaseret forskning så som slægts- og historieforskning. Transkribus stræber efter at gøre ældre arkivalier lettere tilgængelige for personer, der ikke kan eller har svært ved at læse ældre former for håndskrift. Yderligere vil programmet gøre arkivalierne fuldtekstsøgbare, og derved lette søgningen for både private brugere såvel som forskere. Derfor er det væsentligt at undersøge arkivernes tanker og erfaringer omkring Transkribus og hvad projektet kan bidrage med for netop deres arkiv, samt hvilke negative sider, der kunne være omkring et sådant crowdsourcingprojekt. I denne forbindelse er det også interessant at undersøge, hvorfor nogle arkiver har valgt ikke at deltage i programmets opstartsfasen hos danske arkiver. Undersøgelsen vil give et dybdegående indblik i arkivernes virke og andre faktorer, der kunne spille ind i forbindelse med frivillige og crowdsourcing i arkivmæssige sammenhænge.

Opgavedesign – Den røde tråd

Specialet er opbygget omkring undersøgelsen af tre stadsarkiver. Afgrænsningen bidrager til at præcisere, hvad der ligger til grund for valget af cases samt interviewpersoner. Problemstillingens relevans uddyber de tanker som ligger bag udformningen af problemformuleringen, som bidrager med den grundlæggende struktur for specialets analyse og diskussion.

Forskningsoversigt præsenteres i samspil med begrebsafklaringen for at skabe en struktureret fremstilling af den relevante forskning, der senere benyttes som perspektiveringsramme i diskussionen.

Efter forskningsoversigten præsenteres READ-project, Transkribus og RETRO for at skabe et forståelsesgrundlag og præsentation af overvejelsespunkter, som inddrages i diskussionsafsnittet.

Ligeledes præsenteres de tre stadsarkiver, for at skabe en detaljeret beskrivelse af de enkelte stadsarkivers virksomhedsmæssige forskelligheder for at bidrage med et faktabaseret grundlag til senere analyse.

Dernæst præsenteres specialets metode i form af det kvalitative interview, som skaber den empiri, der danner grundlaget for analyse- og diskussionsafsnittet. Interviewets struktur præsenteres for at inddrage de overvejelser, som har lagt til grund for strukturen samt udførelsen. Efterfølgende inddrages en præsentation af SWOT-analysen og SWOT-matrix, der er et redskab, som anvendes til at skabe en struktureret undersøgelse af de tre cases.

Analysen inddrager empirien skabt gennem de kvalitative interviews samt den viden, som er samlet i præsentationen af cases og kildemateriale for at analysere de svar, som er givet under interviewet. SWOT-matrixen anvendes for at identificere relevante faktorer, som skal danne et velovervejet grundlag for efterfølgende diskussionsafsnit.

Diskussionsafsnittet inddrager analysens resultater, som diskuteres igennem den viden, som præsenteres i forskningsoversigten med perspektiv til problemformuleringens underspørgsmål, hvorefter resultaterne udmunder i en konklusion på problemformuleringen.

Begrebsafklaring og Forskningsoversigt

Forskningsoversigten tager udgangspunkt i den udenlandske forskning omkring frivillige og crowdsourcing, og hvordan disse fremstår i en arkivmæssig sammenhæng. Der inddrages overvejelserpunkter, som kan opstå i forbindelse med samarbejdet med kulturinstitutioner, i dette tilfælde arkiver og frivillige i crowdsourcing sammenhæng.

Begrebsafklaringen har til formål at danne ramme omkring specialets forståelse af de udvalgte begreber, og forskningsoversigten har til formål at skabe et perspektiv ud fra den allerede eksisterende forskning indenfor området.

Frivillige⁵ er en vigtig og bredt anvendt ressource hos de fleste arkivinstitutioner til at sikre, tilgængeliggøre og formidle den arkivalske kulturarv. Frivillige er oftest til stor hjælp for arkiverne,

---

⁵ Begrebet 'Frivillige' dækker over den frivillige-type, der ofte ses i forbindelse med stadsarkiver i Danmark, altså de mennesker, der kan betegnes som lokale frivillige. Lokale frivillige er nogen, der enten besidder en stor viden om deres lokalområde gennem deres opvækst eller gennem en længere karriere i lokalområdet. Det kan også være specielt interesserede individer, der søger viden om deres lokalområde og derfor bidrager med frivilligt arbejde i forbindelse med kulturinstitutionen. Begge grupper af individer deltager fysisk på arkivinstitutionerne, men nogle af arkivernes opgaver kan også tilgås i den frivilliges eget hjem via en computer.

da de er med til at udføre opgaver, som normalt ikke ville prioriteres af arkivernes faste personale. De frivillige beskæftiger sig ofte med opgaver som billed- og arkivaliere registrering, scanning, transskribering, korrekturlæsning og indtastninger.⁶

Aaron D. Purcell, som er professor og ansat hos The National Archives, Washington D.C. beskriver frivillige som en uundværlig hjælp for mange arkiver, men ikke en ressource, som kommer uden omkostninger. Rent økonomisk fremstår prisen for frivillige som minimal, men arkivets ansatte bruger arbejdstid på dem. Nye frivillige kræver oplæring, alt afhængig af den frivilliges tidligere erfaringer, viden og kunnen. Desuden kræver det en ansats tid for at implementere, hjælpe og gennemgå de frivilliges arbejde. Derfor understreger Purcell vigtigheden af, at arkivaren er bevidst om de fordele, men også de krav, der opstår omkring frivillige og det arbejde som de kan udføre for et arkiv. Yderligere råder han arkivaren til at sætte pris på de frivillige og deres arbejde, da det styrker deres motivation og tilhørsforhold til arkivet.⁷

Ved hjælp af internettet skabes muligheden for at nå ud til markant flere brugere udover de lokale frivillige. Det giver arkiverne en langt bredere rækkevidde og derfor kan de nå ud til mennesker med interesse for bevaringen og tilgængeliggørelsen af den arkivalske kulturarv. Det kan de via internetbaserede crowdsourcingprojekter, der fokuserer på løsningen af forskellige typer af opgaver fra arkivernes samlinger.

Crowdsourcing er en problemorienteret løsningsform, som fungerer ved at være en deltagerorienteret online aktivitet, der er henvendt til en interesseret gruppe af mennesker med varierende mængde af viden, erfaring, midler og tid. Mennesker som frivilligt vil udføre en opgave, der er fastsat på forhånd, som i sidste ende udmunder sig i et fælles resultat for den enkelte person og for institutionen. Brugeren oplever en følelse af personlig opfyldelse, som ofte tager form af social anerkendelse, selvværd eller udvikling af personlige færdigheder, og institutionen får løst en opgave.⁸ For at en institution kan skabe et velfungerende crowdsourcingprojekt kræver det flere forskellige faktorer, hvor det mest essentielle er at have en opgave som de søger at få løst.

Derudover skal institutionen have eller være villig til at skabe et fællesskab eller en gruppe af mennesker, der udfører opgaven på frivillig basis, samt adgang til et online miljø, der giver gruppen muligheden for at interagere med opgaven og institutionen. Som den sidste faktor er det vigtigt, at

---

⁶ Aarhus Stadsarkiv "Frivilligt arbejde ved stadsarkivet" Konsulteret 15-03-2019.

⁷ Aaron D. Purcell, "Donors and Archives, A Guidebook for Successful programs" (2015) s. 171-172.

⁸ Daren C. Brabham, "Crowdsourcing" (2013) s. 2-3.

der er et fælles resultat for institutionen og gruppen.⁹

For at opretholde et velfungerende crowdsourcingmiljø er det vigtigt, at der er en balance mellem udbyttet for de to parter, så begge modtager resultater for det fælles arbejde. Hvis der er overvægt til institutionens side, tager gruppen form af at være et middel til at nå et mål, hvor gruppen i sidste ende kan risikere helt at stoppe med projektet. Hvis overvægten falder mod gruppens side, kan det resultere i, at institutionen udelukkende fungerer som et program hvor kvaliteten og strukturen ikke længere opretholdes. Derfor er det vigtigt for crowdsourcingprojekter at samspillet mellem gruppen og institutionen altid er i fokus for at sikre et gensidigt resultat, da det ikke ville eksistere uden indsats fra begge parter.¹⁰

Mia Ridge, som er museumsinspektør med speciale indenfor crowdsourcing og digital forskning, beskriver, at crowdsourcing i arkivmæssige sammenhænge skaber et fællesskab af loyale og dedikerede brugere. Det skaber større muligheder for arkiverne, dog er det vigtigt, at deltagerne ikke føler sig udnyttede og deres arbejde bliver værdsat igennem offentlig anseelse eller rangeringssystemer. De kan også føle sig værdsat, hvis de ansatte lægger vægt på at forklare dem, hvordan de bidrager til forskningen og de muligheder, der kan udspringe fra det materiale som de bearbejder. Det sker ved at den viden som frivillige kan bidrage med ofte, overstiger den viden som en enkelt ekspert kan bidrage med og derfor giver arbejdet følelsen af at de frivillige bidrager på et professionelt niveau.¹¹ Ridge beskriver endvidere, at mange frivillige deltager i crowdsourcingprojekter ud fra aspektet om tilfredsstillelsen ved at have en hobby. Hun understreger dog, at forskning har bevist, at den mest vigtige faktor for deltagelse er sammenholdet og fællesskabet, da det skaber sociale muligheder for de deltagende.¹²

Begrebet "crowd" defineres som en mængde mennesker, som er samlet på en ukoordineret måde, derfor kan begrebet crowdsourcing til tider være problematisk for kulturinstitutioner, da der i deres tilfælde oftere er tale om en mindre gruppe af mennesker som til sammen danner et fællesskab.¹³ Derfor kan crowdsourcing forekomme en smule misvisende, hvis man forstår det i den sammenhæng som det oftest anvendes; i forbindelse med større virksomheder eller organisationer, hvor flere tusinde mennesker deltager i projektet. Det er i de fleste tilfælde ikke sådan det fungerer

---

⁹ Ibid. s. 3.

¹⁰ Ibid. s. 4.

¹¹ Mia Ridge, "Crowdsourcing our Cultural Heritage" (2016) s. 143.

¹² Ibid. s. 144.

¹³ Alexandra Eveleigh, "User Participation and Collaborative Creativity" 0:56-1:43.

med crowdsourcing i arkivsammenhænge, da denne form for crowdsourcing henvender sig til en mindre gruppe af specialiserede individer, der har en passion indenfor området.

For at arkiver inddrager frivillige og crowdsourcing i deres arbejds gange, er der flere forskellige faktorer, der spiller ind. En af dem er, at arkivets ledelse skal have en deltagerorienteret tilgang til arkivets brugere og arkivsamlinger. Denne tilgang er en som Terry Cook, arkivar og stor bidrager indenfor arkivstudier, forklarer som det fjerde paradigme indenfor arkivverdenen betegnet som 'Community'. Cook beskriver *community*-paradigmet som det paradigme som arkiver bevæger sig imod i hver deres tempo, altså som det mest moderne paradigme, og et som ikke er fuldt udviklet eller totalt fastsat endnu.¹⁴ Dette paradigme lægger sig tæt op ad den digitale tidsalder med internettet og de muligheder som det bringer med sig for at samle arkivernes brugere i samfundsgrupper online. Dertil bygger paradigmet på at løsne op på tidligere paradigmers fokus på fuld kontrol over arkiverne og i stedet gøre mere plads til at dele arkiveringsarbejdet med samfundsgrupper som strækker sig over lokale-, nationale- og virtuelle grupper igennem online muligheder så som sociale medier,¹⁵ hvilket ses ved:

”In this new digital, political, and pluralistic universe, professional archivists need to transform themselves from elite experts behind institutional walls to becoming mentors, facilitators, coaches, who work in the community to encourage archiving as a participatory process shared with many in society, rather than necessarily acquiring all the archival products in our established archives.”¹⁶

Her forklarer Cook, at arkivaren er nødt til at træde væk fra fortidens forståelse af at være eliteeksperten og gå hen imod at være en mentor og vejleder af samfundet og gøre arkiveringen til en deltagerorienteret proces. Paradigmet *community* kan dog ikke stå alene, da der altid vil være spor eller sammenfald med de tidligere paradigmer og derfor vil man kunne se tidligere tendenser, som spiller sammen med de nyere som kommer frem løbende med den teknologiske og samfundsmæssige udvikling.

Samspelet mellem internettet og den brugerorienterede tilgang er også en som Daren C. Brabham, en af de førende forskere indenfor crowdsourcing, lægger stor vægt på. Internettet er nødvendigt for

---

¹⁴ Terry Cook, "Evidence, memory, identity and community: four shifting archival paradigms" s. 113.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Ibid. s. 114.

at kunne skabe et større netværk af mennesker, der ikke befinder sig indenfor det samme lokalområde. Derfor kan crowdsourcing som vi kender det ikke eksistere uden online forbindelse igennem internettet, da den sikrer en hurtig, let tilgængelig og fleksibel deling af informationer og ideer, som ellers ikke ville kunne ske i samme omfang.¹⁷ Internettet fjerner derfor barrierer som tid, lokation og fysiske begrænsninger og muliggør derfor, at opgaver og problemer kan løses på en langt mere effektiv måde, hvilket også taler til crowdsourcingens fordel når det kommer til arbejdsopgaver i forbindelse med store arkivsamlinger.

Kate Theimer er forfatter for ArchivesNext, aktiv indenfor artikelskrivning, foredragsholder og kommentator omkring problemstillinger omhandlende fremtidens arkiver. Hun beskriver deltagerorienterede arkiver som:

”An organization, site or collection in which people other than the archives professionals contribute knowledge or resources resulting in increased understanding about archival materials, usually in an online environment.”¹⁸

Hvilket stemmer godt overens med den måde som crowdsourcing indenfor arkiver fungerer på. Theimer beskriver i sin artikel vigtigheden af at inddrage frivillige og crowdsourcing på arkiver, da de besidder ressourcer i form af tid, men også viden og erfaring som arkivarerne på arkivet ikke nødvendigvis er i besiddelse af.¹⁹ Dernæst understreger hun, at arkiverne skal fokusere på at styrke båndene til de eksisterende brugere, og søge at skabe nogle nye med potentielle brugere. Det kan gøres ved hjælp af et deltagerorienteret fokus og ved at inddrage brugerne i forskellige aktiviteter i samarbejde med arkivet og derved nedbryde stereotypen om, at arkiver er utilgængelige for offentligheden.²⁰ Denne vinkel er interessant da Theimer fokuserer meget på at bryde med fortidens stereotype arkiv som er en, der ikke inddrager udefrakommende. I stedet vil hun ændre fokus til at engagere så mange mennesker i arkivernes samlinger som muligt for at skabe en fordel hos arkiverne - ikke kun i forbindelse med udførelsen af arbejdsopgaver, men for at understrege vigtigheden af arkiverne som en del af samfundet. Dette ses i forbindelse med, at Theimer forklarer, at arkiver kan tilføre en form for værdi til menneskers liv, da de kan have brug for at fremme en sag, der går ud over dem selv. Det kan ske igennem arkivernes samlinger og de historier som

---

¹⁷ Brabham, ”Crowdsourcing” (2013) s. 11-12.

¹⁸ Kate Theimer, ”Archives as Platform: Building Participatory Archives” (2016) s. 45.

¹⁹ Ibid. s. 46-47.

²⁰ Ibid. s. 48.

arkiverne bevarer, og som bare venter på at blive bearbejdet.²¹

Alexandra Eveleigh, arkivar og PHD i Crowdsourcing, beskriver processen omkring at anvende deltagerorienteret arkivskabelse, hvilket crowdsourcing hos arkiver er, kan bidrage med:

”A deeper understanding of historical sources as genuinely new knowledge and unanticipated discoveries emerge.”²²

Det vil sige, at denne måde at føre arkiver på, kan bidrage til en dybere forståelse af arkivalske kilder ved at der kan fremkomme ukendt viden samt deltagerorienteret arkivskabelse også kan bidrage med et 'bottom-up' perspektiv på kilderne.²³

Crowdsourcing indebærer, at der outsources materiale til en crowd af mennesker for at anvende deres kollektive viden og ressourcer til at bearbejde arkivalierne så effektivt som muligt. Denne tilgang er en, som har skabt bekymring hos mange kulturinstitutioner, som beskrevet af Ridge:

”Commenters often question the size and composition of the “crowd” and express discomfort with the perceived threat of replacing digitization and research staff with volunteers. However, the term has enough traction to provide a convenient shorthand name for a particular type of participatory activity... crowdsourcing is evolving to the extent that the label maybe applied to almost any Internet-based collaborative activity.”²⁴

Derved understreger hun at crowdsourcing ikke nødvendigvis følger den originale betegnelse, men har en mere flydende form når den implementeres hos kulturinstitutioner, fordi den kan optræde i mange forskellige former og sammenhænge, mens grundtanken er den samme, da projekterne stiler efter at anvende den samlede viden fra en gruppe af mennesker til at berige eller løse et givent projekt. Hun præsenterer kulturinstitutioners bekymring for at blive erstattet af en gruppe af frivillige. Bekymringen er også en som Eveleigh beskriver:

---

²¹ Ibid. s. 48.

²² Alexandra Eveleigh, “Crowding Out the Archivist? Locating Crowdsourcing within the Broader Landscape of Participatory Archives”. (2014) s. 222.

²³ Ibid. s. 221.

²⁴ Mia Ridge ”From Tagging to Theorizing: Deepening Engagement with Cultural Heritage through Crowdsourcing” (2013) s. 2.

”My research has identified a common fear amongst early experimenters in collaborative history that they would in some way be overwhelmed by flocks of enthusiasts or – worse – defeated by a mob posting offensive comments. But even where sensitive topics are concerned, those fears appear to have proved largely unfounded. Most collaborative history projects attract smaller numbers and operate at more of a community scale.”²⁵

Hun præsenterer en bekymring som antageligt springer ud fra den gængse forståelse for crowdsourcing, men en bekymring, som ikke er en realitet da crowdsourcing tager en anden form når den anvendes i forbindelse med kulturinstitutioner.

Eveleigh mener at, arkiverne skal se bort fra problemstillingen, og i stedet inddrage flere i arkivernes arbejde og derved optimere måden arkivalierne bearbejdes på:

”When user communities are invited to input into the processes of participation in this way, as well as to contribute content, the results are no longer restricted by the established structures of acceptable professional archival practice.”²⁶

Eveleigh beskriver dertil arkivarens rolle i forbindelse med deltagerorienterede arkiver som:

”The role of the archivist here seems to be that of intermediary between organization and target community, or a boundary gatekeeper maintaining the archivist’s position of authority.”²⁷

Efterfølgende uddyber hun, at nogle frivillige accepterede denne form for autoritet fra arkivarerne mens andre ser det som et forsøg på censur eller skabelsen af en falsk eller offensiv brugerrepræsentation, selv for arkiver med en afslappet moderations politik i form af meget løs kontrol. Den spænding, der opstår omkring autoriteten hos arkiver ved outreach projekter mener Eveleigh stammer fra et forsvar af arkivets fremgangsmåder samt manglende fleksibilitet indenfor

---

²⁵ Eveleigh, “User Participation and Collaborative Creativity” 1:15-1:39.

²⁶ Alexandra Eveleigh, ”Welcoming the World: An Exploration of Participatory Archives” (2012) s. 4.

²⁷ Ibid. s. 5.

professionen.²⁸ Eveleigh mener i stedet, at det er vigtigt, at arkiverne deler deres viden og kommunikere med deres brugere. Derigennem vil de kunne lokalisere, hvor arkiverne ikke møder brugernes forventninger, samt at inddrage dele af samfundet som til gengæld kan bidrage til den deltagerorienterede vinkel af arkiverne for dermed at optimere dem:

”When user communities are invited to input into the processes of participation in this way, as well as to contribute content, the results are no longer restricted by the established structures of acceptable professional archival practice. The professional role is reoriented away from a mechanistic focus on strong archival leadership and hierarchically determined goals towards a new emphasis upon facilitation, dispersed community coordination and emergent design.”²⁹

Eveleigh beskriver frivillige og transskriberingsarbejdet som en måde hvorpå de frivillige overtager noget arbejde fra arkivaren:

“Meanwhile, responsibility for the actual process of data input transfers to the users, the archivist taking on more of a coordinating role: participants in such projects understood their role to be releasing archivists from the drudgery of the routine, or freeing them up to concentrate on more worthy professional concerns. But this shift might also harbor a hidden threat to professionalism.”³⁰

Hun beskriver dog at denne outsourcing af arbejdsopgaver kan indebære en skjult trussel for arkivarens professionalisme omkring selve arbejdsopgaven som det er vigtigt at være bevidst om, dertil kan der også overvejes om kravene til arkivarens uddannelse vil påvirkes på en lignende facon.³¹

Eveleigh beskriver at der kan opstå nogle bekymringer omkring den kvalitet som frivillige producerer gennem crowdsourcingprojekter, da det ikke er en decideret professionelt uddannet som udfører arbejdet, men en frivillig med en ofte ukendt baggrund. Hun beskriver arkivarens bidrag til arkivalierne:

---

²⁸ Ibid.

²⁹ Ibid. s. 6.

³⁰ Ibid. s. 6-7.

³¹ Ibid. s. 7.

”archivists have taken on an exclusive professional responsibility for creating ‘reliable, authentic, meaningful and accessible descriptive records’ of that material.”³²

Mens hun beskriver at de frivilliges viden kan bidrage med:

“These types of comments have no place in our current descriptive metadata for images and records, yet it is just these types of comments that recontextualize the records and change both the records and their context forever. These comments also add another layer of authenticity to the records with their ‘authentic voices’.”³³

Derved mener hun at arkivaren ofte ses som den professionelle der automatisk skaber troværdige tilføjelser til arkivalierne, mens de frivillige kan bidrage på lige så professionel vis, dog styrkes deres autenticitet af at de kan bidrage med en kontekst som følge af deres viden om lokalområdet og kan derfor tilføje en kontekst til arkivalierne.

Arkivarens rolle beskrives yderligere af arkivforskerne Evgenia Vassilakaki og Valentini Moniarou-Papaconstantinou som en, der har muligheden for at uddanne det øvrige personale på arkiverne, hvilket oftest ses i forbindelse med digitalarkivaren i en, som tidligere nævnt, mentorrolle ved at uddanne de øvrige arkivarer i, hvordan man bedst bevarer arkivalier i nyere digitale systemer. Det ses også i forbindelse med en forklarende og hjælpende rolle omkring, hvordan man anvender og behandler materialet generelt for alle der er tilknyttet arkivet.³⁴

Crowdsourcingprojekter er en omfattende proces, og der er mange faktorer at tage højde for, hvis det skal være vellykket. Julia Noordegraaf, Angela Bartholomew og Alexandra Eveleigh har udført en undersøgelse af, hvilke kriterier der skal til for, at et crowdsourcingprojekt lykkedes. De beskriver, at materialetypen, institutionens størrelse, kompleksiteten af opgaven og valg af platform alle har en stor betydning for et projekts succes. Dertil er der faktorer omhandlende deltagerne, så som viden, færdigheder og motivation. Derudover er der faktoren om at identificere og tiltrække den rigtige gruppe af mennesker til at deltage, samt at et arkiv skal have den rette infrastruktur til at

---

³² Eveleigh, “Crowding out the Archivist?” (2014) s. 216.

³³ Ibid. s. 217.

³⁴ Evgenia Vassilakaki & Valentini Moniarou-Papaconstantinou, “Beyond Preservation: investigating the roles of archivist” (2016) s. 114.

kunne modtage brugerne, enten i form af en online platform eller lokalefaciliteter. De understreger vigtigheden af, at institutionen danner sig et overblik over den retning som projektet vil tage og hvilken form for viden eller data de forventer at få ud af det, hvilket både højner kvaliteten, men også skaber en klar retning og giver dermed en større chance for, at projektet får succes.³⁵

Theimer præsenterer arkivernes fortid vs. arkivernes fremtid. Fortidens arkiv sammenlignes med en industri som udvinder råmaterialer, raffinere dem og sælger dem til et begrænset antal kunder som producerer et færdigt produkt til forbrugeren. Der var minimal reklame da de som skulle bruge materialet selv fandt dem, altså var hovedmålgruppen historikere og forskere. Denne lille målgruppe havde kendskab til arkivernes samlinger, og arkiverne vidste hvordan de skulle formidle nyheder til dem. Materialet var sjældent, og arkiverne kunne regne med at brugerne kom til arkiverne, hvilket er en tendens som har ændret sig. Sjældenheden af materialet har ikke ændret sig, men ved hjælp af internettet har tilgangen til dem ændret sig. Samlinger bliver stadig lettere tilgængelige over internettet via digitalisering og søgeindgange. Theimer forklarer at dette, i samspil med en stigende online kultur har skabt en mentalitet for brugerne: hvis de ikke kan finde materialet online, så tror de ikke at materialet eksisterer, eller de kan vælge at arbejde med noget andet materiale som er tilgængeligt online, og derfor mere praktisk for brugeren. Derfor ses det at brugerne før var en indsnævret stabil kundebase, mens de nu er en enorm kundebase som har et væld af online muligheder. For at imødekomme denne tendens understreger Theimer vigtigheden af at arkiverne gør deres samlinger tilgængelige online, ved at digitalisere dem og tilføje metadata for at gøre dem søgbare, skabe attraktive websites, online projekter, deltage i sociale medier mm., for at gøre arkiverne konkurrencedygtige.³⁶

De overstående præsenterede synspunkter for frivillige, crowdsourcing og arkiver vil blive inddraget i specialets diskussionsafsnit hvor det er relevant, for at bidrage til en mere detaljeret diskussion og efterfølgende konklusion.

---

³⁵ Julia Noordegraaf, Angela Bartholomew & Alexandra Eveleigh, "MW2014: Museums and the Web 2014" Konsulteret 26-04-2019. (artikel uden sidetal)

³⁶ Kate Theimer, "The Future of Archives is Participatory: Archives as Platform, or A New Mission for Archives" (artikel uden sidetal), (2014)

Præsentation af READ-Project, Transkribus og Projekt RETRO

READ-Project (Recognition and Enrichment of Archival Documents) er en elektronisk infrastruktur, som er finansieret af Europa-Kommissionens Horizon 2020 Research and Innovation Programme med det formål at gøre arkivmateriale lettere tilgængeligt ved at udvikle avancerede teknologier.³⁷ I den forbindelse er der blevet udviklet transskriberingsprogrammet Transkribus, for igennem HTR-teknologi (Handwritten Text Recognition) at muliggøre bearbejdningen af historiske dokumenter og derved bane vejen for automatisk genkendelse og omskrivning af håndskrift, tilføjelsen af metadata, søgning mm. ved hjælp af den data, der tilføjes til programmet igennem frivillige- og crowdsourcing bidrag.³⁸ For at det kan muliggøres, kræves der en stor mængde af transskriberet materiale, som skal danne et sammenligningsgrundlag, som vil være det materiale som bearbejdes og tilføjes til Transkribus' datagrundlag.³⁹

Som følge af overstående er projektet blevet spredt til forskellige lande indenfor EU, hvor Danmark har valgt at deltage i opstartsfasen, igennem ODA (Organisationen Danske Arkiver), som har oprettet Projekt RETRO.⁴⁰ Projekt RETRO (Retrodigitalisering) beskæftiger sig med digitalisering og transskribering af kommunalbestyrelsens protokoller, som opfordrer alle arkiver indenfor ODA og SLA (Sammenslutningen af Lokalararkiver) til at deltage.⁴¹ Aarhus stadsarkiv er projektholder, da projektet bygger på erfaringer som stadsarkivet har gjort sig fra tidligere projekter.⁴²

Kommunalbestyrelsens protokoller, byråds- og sognerådsprotokoller, afspejler omdrejningspunktet i det kommunale selvstyre og er derfor centrale for det kommunale arkiv og med stor betydning for historieforskningen både lokalt og nationalt, da de indeholder informationer, der omhandler alt fra menneskeskæbner og politiske beslutninger til det strategiske- og forvaltningsniveauet.⁴³

Et eksempel på en side i en sognerådsprotokol er vedlagt som bilag 7.

Projekt RETRO har til formål at skabe et grundlag for at kommunens historie og arkiver får en central placering indenfor fremtidens digitale historieskrivning, koordinering og styrkelse af arkivernes digitaliseringsindsats, fremmelse af brugerinddragelse i arkivernes digitale aktiviteter via crowdsourcing og lokale netværk, samt fremdrage lokale historier og beslutninger for at inspirere

---

³⁷ READ "About" Konsulteret 12-03-2019.

³⁸ Ibid.

³⁹ Digitalbevaring "Projekt RETRO – digitalisering af sognerådsprotokoller" Konsulteret 12-03-2019.

⁴⁰ Retro – Kilder til Danske kommuners historie "Bliv en del af fællesskabet" Konsulteret 12-03-2019.

⁴¹ Projektbeskrivelse "Gennem Maskinen – Skriftgenkendelse af Historiske Dokumenter ved Maskinlæring"

⁴² Digitalbevaring "Projekt RETRO – digitalisering af sognerådsprotokoller" Konsulteret 12-03-2019.

⁴³ Organisationen Danske Arkiver "RETRO", s. 1.

national og lokalhistorisk formidling.⁴⁴ Disse formål vil blive inddraget i specialets diskussionsafsnit, der hvor de er relevante, for at skabe nogle overvejselspunkter omkring Transkribus og dennes udførelse.

Præsentation af cases og kildemateriale

Dette afsnit er først og fremmest en beskrivelse af, hvad offentlige arkiver i Danmark er, efterfulgt af en beskrivelse af de forskellige stadsarkiver, som inddrages i specialet. Dertil præsenteres de arkivarer, der er udvalgt til interview, for at skabe en forståelse, som senere vil blive inddraget i analysen, hvor det er relevant.

Offentlige arkiver

Arkivinstitutioner bliver oprettet igennem arkivlovens §7, som giver en kommune mulighed for at vælge at oprette deres egen arkivinstitution med det formål at kunne modtage de offentlige arkivalier som kommunens institutioner og forvaltninger skaber igennem deres daglige virke.⁴⁵ Disse arkivinstitutioner fungerer som et vejledende og servicerende organ, som varetager de arkivmæssige hensyn såsom aflevering, rekvirering og bearbejdelse af papir- og digitale materialer for de kommuner som de er oprettet i. Dertil ses det også, at stadsarkiver ofte fremstår i samspil med andre lokale kulturinstitutioner, enten in-house eller i bredere sammenhænge ved samarbejde mellem de forskellige institutioner. Arkiver som er oprettet igennem §7 har til formål:

- 1) at sikre bevaringen af arkivalier, der har historisk værdi eller tjener til dokumentation af forhold af væsentlig administrativ eller retlig betydning for borgere og myndigheder,
- 2) at sikre muligheden for kassation af ikke bevaringsværdige offentlige arkivalier,
- 3) at stille arkivalier til rådighed for borgere og myndigheder, herunder til forskningsformål, samt
- 4) at vejlede borgere og myndigheder i benyttelse af arkivalier.⁴⁶

---

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ Retsinformation "Bekendtgørelse af arkivloven" §7. Konsulteret 18-02-2019.

⁴⁶ Ibid.

Aalborg Stadsarkiv

Aalborg Stadsarkiv er en arkivinstitution, som har til formål at sikre kommunens og byens hukommelse igennem indsamling, sikring og formidling af den dokumentation, der findes omkring kommunen og den enkelte borgers identitet, liv og virke.⁴⁷ Stadsarkivet fungerer også som kulturinstitution, fordi arkivet modtager lokalområdets private arkivalier, hvilket sker i forlængelse af arkivets samarbejde med Historie Aalborg og Det Danske Udvandreakiv.⁴⁸

Aalborg Stadsarkiv er udvalgt som case til dette speciale, da det er et arkiv, som har valgt at undlade at deltage i Transkribus' indledende opstartsfasen i Danmark. Derfor er dette arkiv specielt interessant for specialets problemstilling, da et interview med den ansvarlige arkivar kan give en indsigt i hvilke faktorer, der kan spille ind, når et arkiv fravælger at deltage i et crowdsourcingprojekt som Transkribus' opstartsfasen.

Arkivaren, der er udvalgt til at danne interviewbaseret empiri fra, er den arkivar som har været hovedansvarlig i kontakten omkring Transkribus, Flemming Nielsen. Nielsen håndterer til dagligt arkivets strategier vedrørende konventionelle arkivalier, registrering og opbevaring, forskning og formidling mm.⁴⁹ Nielsen har været nøglepersonen i den kontakt, der er foregået mellem Transkribus og arkivet. Derfor besidder han forståelse for, hvorfor arkivet har taget de valg som de har taget, og derfor er han i høj grad relevant for interview omkring arkivets syn på Transkribus og hvilke hindringer det kunne have for et stadsarkiv.

Aarhus Stadsarkiv

Aarhus Stadsarkiv har et formål lignende Aalborg Stadsarkivs, da de også er en arkivinstitution med fokus på byens og kommunens arkiv, samt at tjene kulturarven. Arkivet er byens arkiv ved at de tilbyder råd og vejledning i brugen af byens arkivalier. Endvidere bevarer de arkivalier fra enkeltpersoner, foreninger, organisationer og virksomheder i form af papirarkivalier, billeder og digitale arkivalier.⁵⁰ Arkivet er kommunens arkiv, idet de indsamler dokumentation om kommunen og dens institutioners virke med det formål at sikre borgernes demokratiske ret til at se de materialer, som skal bevares ifølge lovgivningen.⁵¹ Dertil har arkivet fokus på det kulturelle samarbejde i forbindelse med museer, vidensinstitutioner, folkeoplysningen og den kommunale

---

⁴⁷ Aalborg Stadsarkiv "Om Arkivet" Konsulteret 19-02-2019.

⁴⁸ Aalborg Stadsarkiv "Udvandrer Arkivet" Konsulteret 19-02-2019.

⁴⁹ Aalborg Stadsarkiv "Medarbejdere" Konsulteret 19-02-2019.

⁵⁰ Aarhus Stadsarkiv "Byens Arkiv" Konsulteret 20-02-2019.

⁵¹ Aarhus Stadsarkiv "Kommunens Arkiv" Konsulteret 20-02-2019.

forvaltning, herunder kulturmiljørådet for lokalområdet.⁵²

Aarhus Stadsarkiv er valgt som case, fordi de er projektholdere for projektets indførelse på danske arkiver. Arkivets stadsarkivar, Søren Bitsch Christensen, er blevet udvalgt som interviewperson, da han har deltaget i og været en stor del af beslutningen omkring Transkribus - ikke kun hos Aarhus Stadsarkiv og dennes frivilligruppe, men også i forbindelse med at implementere Transkribus på andre arkiver landet over i forlængelse af hans rolle som projektleder for Transkribus i Danmark. Derfor har Christensen en enestående viden og erfaring omkring anvendelsen af Transkribus og dennes indførelse på danske arkiver.

Frederikshavn Stadsarkiv

Frederikshavn Stadsarkiv adskiller sig en smule fra de overstående arkivinstitutioner ved at de udelukkende fungerer som et §7 arkiv, og derfor håndterer de kun kommunens og den offentlige forvaltnings arkivalier. Arkivet fungerer som kommunens hukommelse og gør arkivets samlinger tilgængelige for borgere og myndigheder.⁵³

Frederikshavn Stadsarkiv er valgt som case, fordi arkivet har valgt at implementere Transkribus på deres arkiv som et projekt som deres frivillige kan vælge at deltage i. Stadsarkivets faglige koordinator Karen Margrethe Olesen er valgt som hovedinterviewperson, da hun i kraft af sin stilling som arkivets faglige koordinator, har taget beslutningen om hvorvidt Frederikshavn Stadsarkiv skulle implementere Transkribus på arkivet. Derfor har Olesen gjort sig nogle unikke tanker omkring projektet og dennes effekt og resultat for arkivet, samt hvordan programmet ville fungere i samarbejde med de frivillige, som har en fast gang på arkivet. Dertil er der blevet truffet valget om at inddrage stadsarkivets digitalarkivarer, Anders Lykke Widt og Mia C.B.B. Nielsen i samme interview, da disse også har deltaget i processen omkring stillingtagen til Transkribus hos stadsarkivet. De to digitalarkivarer kan bidrage med et mere detaljeret indblik i arbejdet med selve Transkribus hos arkivets frivillige, men også de overvejelser som de har gjort sig i plenum sammen med arkivets faglige koordinator.

Der er altså tale om tre forskellige stadsarkiver, som alle har hver deres opbygning, behov og ressourcer som alle spiller en rolle ift. stillingtagen omkring Transkribus. Det, at stadsarkiverne ikke er ensartede eller er mindre versioner af Rigsarkivet, har rod i det faktum, at de er en del af det kommunale selvstyre, hvilket betyder, at alle stadsarkiver er forskellige i større eller mindre grad,

---

⁵² Aarhus Stadsarkiv "Kulturarvsarbejde" Konsulteret 20-02-2019.

⁵³ Frederikshavn Stadsarkiv "Om Stadsarkivet" Konsulteret 20-02-2019.

hvilke også afspejles kraftigt i de forskellige arkivers praksis og metoder.⁵⁴ Det vil blive taget yderligere op i forbindelse med specialets diskussion.

Metode

Specialet tager udgangspunkt i en interviewbaseret undersøgelse af de tre stadsarkiver; Aalborg-, Aarhus- og Frederikshavn Stadsarkiv. Interviewene udføres for at skabe den empiri, som vil blive inddraget i den senere analyse og diskussion.

Afsnittet præsenterer interviewene og deres anvendelse som forskningsgrundlag, samt de tanker, der har lagt til grund for interviewenes udførelse og spørgsmålenes udformning.

Interviewspørgsmålene vedlægges som Bilag 1, 2 og 3 med spørgsmål tilpasset til hvert stadsarkiv.

Interview som forskningsgrundlag

Specialet vil anvende det kvalitative forskningsinterview, som interviewmetode, for at skabe empirisk materiale som danner grundlaget for specialets analyse og diskussion. Empirien skabes ud fra de cases, som er præsenteret ovenfor ved hjælp af udvalgte interviewpersoner, som har beskæftiget sig med de overvejelser, der opstår i forbindelse med implementeringen af Transkribus hos deres stadsarkiv og hvilke resultater eller problematikker der kunne fremkomme hos arkivet. Når der er tale om den kvalitative interviewmetode, ligger fokus på at få en dybere indsigt omkring de temaer og perspektiver i interviewpersonens dagligdag, set fra hans/hendes perspektiv og derved uddrages interviewpersonens forståelse for og viden omkring det givne emne som undersøges.⁵⁵ Det bliver derfor muligt at uddrage den interviewede persons erfaringer, tanker og holdninger. Det er et vigtigt perspektiv for specialets senere diskussion, da der søges at besvare aspekter omkring eventuel implementeringen og anvendelsen af Transkribus, set fra arkivets synspunkt. Det er en viden, der kun kan belyses ud fra de informationer som beslutningstageren fra de enkelte stadsarkiver, giver fra sig under et interview.

Den kvalitative interviewmetode udmærker sig yderligere som et værktøj til at skabe denne empiri ved at interviewet vil blive udført som en samtale mellem få personer, hvilket skaber plads til en mere dybdegående besvarelse.⁵⁶ Idet den der interviewer kan spørge ind til interviewpersonens svar for at søge flere detaljer, mere dybde eller det kan ske at en helt anden retning kan udfolde sig under

---

⁵⁴ Marianne Paasch, "Gemt eller glemt? En undersøgelse af recordsbegrebets betydning for fremtidens informationsforvaltnings- og arkivpraksisser" (2018) s. 255.

⁵⁵ Svend Brinkmann & Steinar Kvale "InterView Introduktion Til Et Håndværk" (2009) s. 41.

⁵⁶ Ibid. s. 42-43.

interviewet, end den som spørgsmålene søgte at skabe, og derfor resultere i en bredere viden omkring emnet end først antaget.

Den kvalitative interviewmetode er blevet valgt frem for den kvantitative interviewmetode, da der kun vil blive interviewet få arkivarer, som skal fungere som repræsentanter for deres stadsarkivs mening om Transkribus. De enkelte repræsentanter vil være, som tidligere præsenteret, arkivarer i forskellige positioner som har gjort sig unikke tanker omkring programmet og dens indvirkning for netop deres arkiv. Det er en faktor, som gør interviewpersonerne yderst kvalificerede for undersøgelse, da de besidder et stort videns- og erfaringsgrundlag indenfor det emne som specialet søger at belyse.

De personer, som er udvalgt til at blive interviewet, falder under interviewtypen som Kvale og Brinkmann betegner som 'Eliteinterviews', som betegner personer, der besidder en magtposition. Betegnelsen rummer dog også 'Ekspertinterviews', som er mere rammende for de udvalgte interviewpersoner, da denne type af interview specifikt omhandler personer, som er blevet udvalgt på baggrund af deres viden omkring et bestemt emne.⁵⁷ Ekspertinterviewpersoner har stor vigtighed for kvaliteten og relevansen af den empiri, som skabes via interviewene, da empirien baseres på interviewpersonens store viden og erfaring omkring området, der undersøges. Den viden som indsamles igennem interviewene, er viden som ikke er skrevet ned, og derfor kan den ikke tilgås på anden vis.

Interviews, som bygger på en indskrænket gruppe af personer, har både fordele og ulemper. Fordelen ved at interviewe de enkelte hovedansvarlige er, at de beslutninger, som er blevet taget omkring Transkribus har skabt tanker omkring programmet og om det kunne være en del af deres frivilliges arbejde, og i hvilken grad Transkribus kunne udvide tilgangen til og berige deres allerede eksisterende samlinger. Disse tanker omkring Transkribus skaber en viden, som er vital for en dybdegående forståelse af arbejdet med programmet og hvilke implikationer der kan opstå. Ulempen ved at interviewe få personer er, at der ikke er mulighed for at danne et generelt svar for problemstillingen, der strækker sig over alle stadsarkiver i Danmark, da der kun interviewes enkelte udvalgte arkiver. Derfor er det kun disse udvalgte arkiver, der kan dannes en forståelse ud fra. Dog vil interviewenes besvarelser stadig skabe et godt indblik ift. Transkribus, da der er tale om tre forskellige tilgange til programmet da Aalborg Stadsarkiv har valgt ikke at deltage i opstartsfasen,

---

⁵⁷ Ibid. s. 167.

Aarhus Stadsarkiv er projektholder for projektets indførelse i Danmark og Frederikshavn Stadsarkiv har valgt at implementere programmet. Derfor vil interviewene uddrage tre forskellige vinkler på Transkribus, som skaber et godt grundlag for senere bearbejdelse af resultaterne i specialets analyse og diskussion.

Den empiri som interviewene skaber, bliver således ikke en repræsentativ besvarelse, men en kvalitativ, da interviewenes besvarelse kommer til at reflektere interviewpersonernes indsigt og perspektiv. Besvarelserne vil derfor fremstå som helhedsrepræsentanter for hver deres arkiv. Kvalitative interviews er baseret på få cases og derfor kan de ikke give et generelt billede for informationen som søges.⁵⁸ Derfor vil specialets besvarelse ikke kunne give en generel indsigt i problemstillingen for alle Danmarks stadsarkiver, men der vil blive skabt et gennemgående indblik for de specifikke cases, som er udvalgt som fokusområder for specialets problemstilling.

Interviewets struktur og udførelse

Specialets interviewspørgsmål er udformet efter en semistruktureret form, med fokus på åbne spørgsmål der fungerer som en overordnet struktur, ved at lede den retning som interviewets besvarelse skal stræbe efter at opnå.⁵⁹ Derfor opstår muligheden for at kunne stille uddybende spørgsmål, for at skabe en bredere forståelse af interviewpersonens mening og perspektiv. Yderligere skabes der en bredere mulighed for at opnå den viden, som senere skal anvendes i specialets diskussion og analyse. Ved at et interview gribes an på denne måde, skabes der altså en ledende struktur, men der bliver på samme tid plads til afvigelser fra den originale plan, hvis der opstår behov eller interesse for et emne, som skal belyses yderligere. Interviewet får derfor en struktur for en undersøgende samtale mellem interviewer og den interviewede frem for et fastlagt skema.⁶⁰

Interviewspørgsmålene blev sendt til de enkelte interviewpersoner før selve interviewets udførelse. Dette er et valg som er blevet truffet for at give interviewpersonerne mulighed for at kunne danne sig et overblik omkring emnet, og hvilken retning interviewet kommer til at tage. Dette er blevet valgt da spørgsmålene, favner bredt indenfor forskellige områder på arkiverne, og nogle er spørgsmål som interviewpersonerne ikke nødvendigvis beskæftiger sig med til hverdag. Derfor kan det være en fordel at give interviewpersonen en mulighed for at forberede sig og eventuelt følge op på processen med Transkribus på deres arkiver, for at sikre et så fyldestgørende svar som muligt.

---

⁵⁸ Svend Brinkmann, "Qualitative Interviewing, Understanding Qualitative Research" s. 144.

⁵⁹ Brinkmann & Kvale, "InterView s. 46.

⁶⁰ Ibid. s. 100.

Denne fremgangsmåde har både fordele og ulemper. Fordelen er, at der skabes en mulighed for, at interviewpersonen kan forberede sig, hvilket øger chancen for at interviewet giver fyldestgørende svar, hvilket er vigtigt for dette speciale, da det kun er de udvalgte interviewpersoner som besidder denne viden. Derudover giver spørgsmålene interviewpersonen et indblik i, hvilket emne og retning som interviewet gerne skulle tage, hvilket skaber muligheden for, at personen kan danne sig nogle tanker på forhånd og derved bidrage med et mere rigt og detaljeret interview, som muligvis ikke ville være tilfældet, hvis der ikke var klarhed omkring interviewets retning. Det reducerer også chancen for misforståelser omkring, hvad det er som interviewet søger at belyse.

Ulempen ved at udlevere spørgsmålene før interviewets udførelse er, at de svar som interviewpersonen giver, kan være tilpassede, såsom en fremgangsmåde eller vurdering som interviewpersonen forsøger at udelade fra interviewet. Undertegnede vurderer dog, at dette ikke kommer til at være tilfældet for de interviews som udføres i dette speciale, da det ikke er et følsomt emne, men mere en undersøgelse af en crowdsourcingplatform og dennes funktion eller udeladelse hos stadsarkiverne.

Interviewspørgsmålene er inddelt i to kategorier, en som er udformet generelt og er ens for alle, og en kategori der er udarbejdet specifikt til de enkelte arkiver. Dette er et valg som er truffet, fordi de udvalgte stadsarkiver alle har forskellige tilknytninger til arbejdet med Transkribus, og derfor er det nødvendigt at tilpasse spørgsmålene til arkivets tilknytning til programmet. Mens den generelle kategori for arkiverne vil bidrage som et sammenligningspunkt som inddrages i specialets analyse, hvor det vil være relevant.

Interviewene er efterfølgende blive transskriberet med fokus på selve besvarelsen og den viden som interviewpersonen formidler i interviewet. Derfor vil der ikke blive transskriberet direkte, dvs. at ord som udtrykker overvejelse, så som 'Øh' og 'Hmm', naturlige pauser og bekræftende sætninger fra interviewerens ikke vil blive noteret, da disse ikke har relevans for den empiri, som skabes i interviewet. Interviewet vil derigennem blive transskriberet med det formål at kunne udvælge citater, der kan bruges direkte i specialets analyse og diskussion. For at fremdrage meningen i citaterne vil de så vidt muligt ikke indeholde overflødige talesprogsord. Citaterne vil dog stadig stå i deres originale form i deres respektive bilag.

SWOT-analyse

Specialets analyse inddrager aspekter af en virksomhedsanalyse ved undersøgelsen af Transkribus hos stadsarkiverne, da disse institutioner deler visse ligheder med det man normalt forbinder med en virksomhed. Derfor vil specialets analyse inddrage SWOT-analysens evalueringsmodel, der spænder over fire faktorer, som skal skabe en struktur for analysen og dennes resultater, som vil blive bearbejdet yderligere i specialets diskussion. SWOT indeholder fire faktorer som originalt er formuleret på engelsk: **Strengths**, **Weaknesses**, **Opportunities** og **Threats**, men den danske oversættelse vil blive anvendt: **Styrker**, **Svagheder**, **Muligheder** og **Trusler**.⁶¹

SWOT udmærker sig som et analyseværktøj, da den skaber en struktureret indgangsvinkel ved at se kritisk på Transkribus hos stadsarkiverne, da den skaber et overblik samt inddrager både interne og eksterne forhold, såsom ressourcer, ambitioner og udefra brugere, forhold og eksterne faktorer. Fordelen ved at anvende en SWOT-analyse er at den er et godt værktøj til at overveje komplekse sammenhænge og italesætte de fordele og ulemper, der opstår i forbindelse med Transkribus, og hvordan disse hænger sammen med en arkivinstitution. Analyseformen skaber et velbegrunderet udgangspunkt for overvejelser omkring, hvordan eventuelle problemer kan takles og hvilke muligheder, der kan videreudvikles, som derved skaber en dybere forståelse omkring Transkribus på stadsarkiverne. Specialet vil anvende den SWOT-matrix,⁶² som præsenteres herunder:

SWOT-Matrix:

Transkribus hos stadsarkivet	Positive	Negative
Internt	Styrker - - -	Svagheder - - -
Eksternt	Muligheder - - -	Trusler - - -

⁶¹ Lene Sørensen & Victor Vidal, "Strategi og planlægning som læreproces Seks bløde fremgangsmåder" s. 25.

⁶² Ibid. s. 30.

SWOT-matrixen vil bidrage med en struktureret måde til at overveje og identificere de faktorer, som skal danne grundlaget for specialets efterfølgende diskussion af Transkribus.

De relevante faktorer, som skal indgå i SWOT-matrixen kan kun identificeres ved at anvende den viden og erfaring som institutionens hovedansvarlige for projektet besidder,⁶³ hvilket er den empiri, som skabes igennem specialets interviews med stadsarkiverne.

Der vil blive udformet en SWOT-analyse for hvert stadsarkiv. Igennem denne analysemodel vil der blive identificeret forskellige aspekter af arkivernes virke, som har forbindelse til Transkribus.

Dertil vil der blive taget hensyn til forskellige faktorer såsom arkivernes forskelligheder, for derigennem at skabe et sammenligningspunkt for de tre stadsarkiver til videre diskussion.

Analysemodellen vil uddrage overvejelser omkring Transkribus hos de enkelte arkiver igennem punkterne, som præsenteres igennem SWOT-matrixen.

De informationer, som kommer til at indgå i analysernes SWOT-Matrix vil afvige fra det gængse omdrejningspunkt hos virksomheder, som oftest består af en virksomheds økonomi og konkurrencedygtighed mm. og kommer i stedet til at tage udgangspunkt i det enkelte arkiv med fokus på Transkribus og de faktorer, som knytter sig til programmet.

---

⁶³ Ibid.

Analyse

Specialets analyse er inddelt i tre, en for hvert stadsarkiv, for at se nærmere på resultaterne af interviewet, som efterfølgende udmunder i en udfyldt SWOT-matrix med svar udvundet fra analysen. Analysen afrundes med en opsamling af de tre analysedele, som vil blive implementeret i diskussionen, hvor det er relevant.

SWOT-Analyse Aalborg Stadsarkiv

Aalborg stadsarkiv er et arkiv, som har til formål at sikre både kommunens og byens hukommelse. Desuden fungerer arkivet som kulturinstitution, fordi de modtager lokalområdets private arkivalier, som præsenteret tidligere i afsnittet omhandlende præsentation af cases og kildemateriale.

Flemming Nielsen, arkivar og hovedansvarlig for kommunikationen og stillingtagen omkring Transkribus, blev interviewet.

Aalborg stadsarkiv har på nuværende tidspunkt kun enkelte frivillige fysisk tilknyttet arkivet og ingen digitalt tilknyttede frivillige.⁶⁴ De har enkelte frivillige, som kommer 'indenfor murene', hvilket vil sige den del af arkivet som ansatte normalt kun har adgang til. Der er to, som registrerer billeder og avisudklip for arkivet og en som registrer fotos for udvandrersarkivet. Derudover har de frivillige 'udenfor murene', som deltager i workshops omkring slægtsforskning og gotisk skriftlæsning, samt et samarbejde med kommunens lokalhistoriske arkiver, hvor de scanner de sognerådsprotokoller, som skal anvendes i forbindelse med Transkribus.⁶⁵ Grunden til, at de har så få 'indenfor murene' er, at der kan opstå problematikker omkring persondata og tavshedspligt i forbindelse med de materialer som et arkiv bevarer. Yderligere kan der opstå interne gnidninger, hvis frivillige udfører arbejde som andre mener, skulle være udført af professionelt betalt arbejdskraft. Derfor holder de, de fysiske frivillige til et lavt antal, da de gerne vil have hjælp til registrering af materialer, som skal være frit tilgængelige. Dertil kunne der også inddrages frivillige på arkivets læsesal, med egen pc som kan tilgå de offentlige arkivmaterialer som allerede er tilgængelige på internettet, og bearbejde dem i et fællesskab.⁶⁶

For at kunne have frivillige beskriver Nielsen, at der skal være faciliteter såsom lokaler eller en læsesal, internet og et program de kan arbejde i, samt hensyn til arkivets eller læsesalens åbningstider.⁶⁷

---

⁶⁴ Bilag 4. Spørgsmål 1 & 2.

⁶⁵ Ibid. 1 & 3.

⁶⁶ Ibid. 2.

⁶⁷ Ibid. 3.

Nielsen forklarer, at der er forskellige fordele og ulemper ved at anvende frivillige i arkivsammenhænge. Fordelen er, at man kan få en masse arbejde udført som arkivet ikke normalt kunne overkomme grundet mangel på ressourcer. Han understreger imidlertid, at der er mange ting, som ikke kan overlades til frivillige, såsom mere komplicerede områder af registrering. Det skyldes at arkivets personale så skulle bruge lang tid på korrektur og kontrol af arbejdet, hvilket Nielsen uddyber, er en arbejdsøkonomisk overvejelse som man skal være klar over,⁶⁸ hvor simple registreringsopgaver ville give bedre mening, da man på den måde kunne få en opgave op i et tempo som arkivet ikke ville kunne klare på egen hånd. Nielsen mener dermed, at den største ulempe er de personaleressourcer, som skal afsættes til at koordinere frivilligprojekter, da man ofte skal tage tiden ud af et skema, som på forhånd er presset, og derfor kræves der en del planlægning - også internt på arkivet.⁶⁹

Transkribus vil være Aalborg stadsarkivs første crowdsourcingprojekt, og derfor planlægger de at opstarte projektet igennem workshops for at introducere frivillige til programmet og selv få nogle erfaringer på området. Desuden overvejer de også at få en repræsentant fra Aarhus stadsarkiv – som er projektholder – til at deltage ved første workshop, da de netop har erfaringen med programmet i forbindelse med frivillige. Grunden til, at de vil opstarte projektet igennem workshops er, at det kan være et meget kompliceret program, når man skal anvende det første gang, Nielsen beskriver, at programmet har en meget stejl læringskurve i sin nuværende form.⁷⁰ En anden grund til, at de gerne vil afholde workshops og implementere dem igennem hele forløbet med Transkribus er, at workshops er med til at skabe et fællesskab for de frivillige og på samme tid kan de hjælpe hinanden ved at udveksle erfaringer.⁷¹ Nielsen ligger meget vægt på den personlige kontakt:

”Hvis det er i lokalområdet, så vil jeg gerne løse det igennem personlig kontakt. Det giver mere og jeg tror helt ærligt ikke på, at vi kan fastholde folk i sådan en ramme, hvor de sidder isoleret i deres eget hjem og arbejder på et projekt. Der kan man ikke få dem til at føle et fællesskab...”⁷²

---

⁶⁸ Ibid. 4.

⁶⁹ Ibid.

⁷⁰ Ibid. 6.

⁷¹ Ibid. 5.

⁷² Ibid.

Dertil mener han, at det ville være oplagt at fejre delmål, da han understreger vigtigheden af, at der skal være en belønning i arbejdet for de frivillige. Den belønning skal være håndfast igennem fællesskabet og arrangementer. De skal mærke at de bliver værdsat i stedet for, at man f.eks. får et 'like', fortæller Nielsen. Han mener også, at belønningen for arbejdet ville ligge i at få muligheden for at læse, hvad der sker i protokollerne, da de ligger meget tæt op at levevilkårene for samtidens lokalbefolkning.⁷³

Arkivet er i det indledende stadie i arbejdet med Transkribus,⁷⁴ fordi de ikke havde en scanner til at indscanne sognerådsprotokollerne, da projektet startede. Det kræver derfor, at det praktiske skal være på plads før man kan deltage i et projekt. Nielsen fortæller dertil, at det kun er tekniske forhindringer, som har affødt at de ikke har tænkt, at de kunne deltage i projektet før nu.⁷⁵

Arkivets motivation for at deltage i projektet udsprang fra, at de allerede var i gang med scanningsprojektet af sognerådsprotokollerne, så derfor så de det som en oplagt mulighed for at gå videre med deres scannede arkivalier. Dertil fortæller Nielsen, at de fik præsenteret projektet på et tidspunkt, hvor der ikke fandtes en kildeviser i Arkibas, hvilket er kommet i mellemtiden. Så alle deres indscannede protokoller ligger tilgængeligt på arkiv.dk, det gjorde ikke før og derfor var det en af de motiverende faktorer til at deltage i projektet. Dog mener Nielsen, at det stadig er værd at deltage i projektet, da man ikke kan søge i dem, der er lagt op på Arkiv.dk og derfor er Transkribus stadig interessant for dem. Nielsen spør, at det kommer til at tage 20 år før programmet 'bliver rigtig godt', og derfor mener han, at det er værd at gøre ud fra den betragtning af, at hvis vi ikke gør noget nu, så er der ingen udover nogle få der kan læse arkivets kildemateriale om 20-25 år.⁷⁶ Nielsen præsenterer dertil to scenarier for arkivalierne, hvis de ikke bliver anvendt:

"Der kan jo ske mange ting, men en af mulighederne og skrækscenariet, så står arkivalierne bare og støver til. Og så er der nogle politikere, der på et tidspunkt siger jamen, det der det er der jo ikke nogen der kan læse, det kan jo lige så godt komme til genbrug. Det er set før..."⁷⁷

Dertil tilføjer han, at et program som Transkribus ville bidrage med at gøre det nemmere at argumentere for, at det skal bevares, dog tilføjer han:

---

⁷³ Ibid. 6.

⁷⁴ Ibid.

⁷⁵ Ibid. 9.

⁷⁶ Ibid. 6.

⁷⁷ Ibid. 14.

”Der er så en risiko for, at hvis man har nogle rigtig gode genkendelsesprogrammer så scanner vi det hele, og så når vi har scannet det hele så kan vi smide det hele ud. Arkivalier har altid været i fare.”⁷⁸

Derved ses det at der kan opstå forskellige handlinger som følge af programmet, det er handlinger som er svære at spå om, da de først virkelig opstår når programmet er færdigt og i stand til at automatisere transskriberingsprocessen, dog er det overvejelser som er værd at overveje.

Nielsen udtrykker en ærgrelse omkring manglen på midler og nedskæringer:

”Vi er i en tid, hvor der er så mange muligheder for at udnytte samarbejdsrelationer med crowdsourcing, altså mulige frivillige, som har tid, kræfter og overskud, fordi vi får flere ældre, som gerne vil bruge deres tid fornuftigt. En tid hvor man med de samme ressourcer kunne få mere arbejde ud af de ressourcer som man ligger i det, så skærer man ned på de ressourcer så det bliver umuligt at lave andet end de basale opgaver.”⁷⁹

Nielsen frygter dertil ikke, at arkivaren kan erstattes af crowdsourcing, da han understreger, at de ikke besidder den rette ekspertise:

”Det kommer ikke til at ske, fordi de ting vi gør, de er så komplekse, at man ikke kan forestille sig, at en crowdsourcing flok kunne overtage det i praksis. Det er også derfor jeg ikke er bange for at bruge frivillige, men der er nogle opgaver som jeg er bange for at give til frivillige, fordi de er for komplekse til, at man kan sikre sig, at det bliver gjort ordentligt. De spilder dermed deres egen og alle andres tid...”⁸⁰

Hvis man ser crowdsourcing i politiske sammenhænge, forklarer Nielsen, at det er arkivarens rolle at forklare politikerne, hvad arkiverne kan magte og hvad de ikke kan.⁸¹

Nielsen præsenterer forskellige forventninger omkring Transkribus. Han forventer, at programmet kan læse skråskrift med tiden og gøre den tilgængelig for brugerne. Dog ser han også en forhindring ved gotisk håndskrift, da der er så stor forskel på en professionel skriver og en som ikke er.

Forskellen ligger i, at den ikke-professionelle ofte har gjort sig meget umage i sin skriftform, mens den professionelle har tillagt sig vaner og personlig stil, hvilket ofte kan være en stor hindring, og til

---

⁷⁸ Ibid.

⁷⁹ Ibid. 15.

⁸⁰ Ibid. 16.

⁸¹ Ibid. 17.

tider umulig at læse. Derfor er Nielsen skeptisk overfor om Transkribus kommer til at kunne tyde denne form for håndskrift, indenfor en overskuelig tidsperiode, mens skråskriften ikke skulle give de store problemer. Nielsen forklarer, at det ville kræve AI på et helt andet niveau, da man skulle kunne lære den genkendelsesteknikker som mennesker besidder, specielt hvis de har arbejdet meget med gotisk håndskrift.⁸² Derfor mener Nielsen, at projektet ikke kommer til at virke 100% perfekt, da han har erfaringer med et lignende ældre program i forbindelse med søgning maskinskrevne avisartikler, hvor resultatet langt fra er tilfredsstillende.⁸³ Dog er han stadig positiv omkring muligheden ved Transkribus, som omhandler automatisk transskribering og fuldtekstsøgning, men han ville ønske, at programmet også var målrettet slutbrugerne i stedet for kun dem, der skal transskribere, da det er arkivets interesse at få produktet ud til brugerne. Her foreslår Nielsen en løsning i forlængelse af Arkiv.dk, hvor man kunne lægge de transskriberede data sammen med den originale scannede protokol, så data blev ført tilbage til arkivet på den måde. Nielsen påpeger en af Transkribus' styrker ved, at den giver et nøjagtigt transskriberingsbillede af arkivaliet:

”Det der er styrken ved den opmærkning, som er i programmet. Det er, at man kan skrive 100% på den måde som protokollen er ført på. Hvis der er skrevet lodret i marven, så kan man faktisk transskribere det så kan man føre det tilbage. Man får et korrekt tekstbillede og det er en styrke, frem for en firkantet blok tekst. Det gør det nemmere at forstå kilden. Hvis det er en blok tekst, så forstår man ikke vilkårene for, hvordan teksten er blevet skrevet...”⁸⁴

Nielsen udtrykker dertil bekymring omkring nutidens forventning til arkivalier:

”Det der bekymrer mest, er egentlig, når det ikke kommer frem i en søgning på nettet, så er der en tilbøjelighed til at folk bare giver op og ikke gider arbejde med det.”⁸⁵

Han understreger, at det er et stort problem, og man i det tilfælde skal gøre sådan, at de kan søges frem - specielt hvis man vil have, at arkivet skal anvendes af studerende på gymnasier eller skoleniveau, så er det vigtigt at arkivalierne er søgbare og læselige.⁸⁶ Dertil understreger Nielsen vigtigheden af, at arkivalierne bibeholder deres originale kontekst og metadata:

---

⁸² Ibid. 6.

⁸³ Ibid. 7.

⁸⁴ Ibid.

⁸⁵ Ibid. 13.

⁸⁶ Ibid.

”Man skal kunne forstå, hvad der står bag resultatet - ikke sådan at forstå, at nu vil jeg se en sognerådsprotokol fra 1933, så skal jeg hurtigt kunne komme ind i den - men jeg skal have mulighed for at se ting som; hvor er arkivaliet henne, hvordan er den overleveret, hvilket arkiv og hvilken sammenhæng er den registreret i og hvordan er den autoriseret. For ellers er den ikke noget værd.”⁸⁷

Nielsen ser Transkribus som en mulighed for at deltage i et internationalt fællesskab:

”... bringer os ind i et nationalt sammenhæng. At vi kan føle at vi er en del af et fællesskab, hvor der sidder nogen i hele Europa og arbejder hen imod noget som giver et godt resultat for os alle sammen.”⁸⁸

Nielsen forklarer at grunden til, at nogle arkiver ikke arbejder med Transkribus, kan være ligesom dem selv, at de teknologiske muligheder ikke er til stede, samt arkiverne skal have scannet en stor mængde af materialer for at kunne deltage, hvilket kan være en arbejdsmæssig og teknologisk byrde for nogle arkiver.⁸⁹ Dertil mener han, at det kan være en mangel på ressourcer, specielt hos mindre arkiver, hvor det er et prioriteringsspørgsmål imellem projekter, som ikke altid er lige til, hvis man er presset økonomisk eller personalemæssigt, så er det ikke et crowdsourcingprojekt, som bliver prioriteret.

Nielsen beskriver arkivarens rolle i forbindelse med crowdsourcing som den, der skal facilitere og planlægge projektet. Derudover skal det i større eller mindre grad være selvkørende, da det ellers kan skabe ressourcemæssige problemer, hvis arkivaren hele tiden skal være inde over og kontrollere alt:

”Hvis der nu er 500, der transskriberer, så kan vi hurtigt drukne i det, og det er jo sådan set drømmen, for vi skal op på de 5mio oversatte tekstsider før det begynder at ligne noget...”⁹⁰

Dertil mener Nielsen, at man som arkivar ikke er i stand til at motivere folk, der ikke har interessen og det er vigtigt, at arkivaren står klar til at hjælpe.⁹¹

---

⁸⁷ Ibid. 19.

⁸⁸ Ibid. 12

⁸⁹ Ibid. 10.

⁹⁰ Ibid. 15.

⁹¹ Ibid.

Nielsen mener, at Transkribus kan få en stor revolutionær betydning for arkiverne, da det kommer til at tilgængeliggøre materiale, som på nuværende tidspunkt er meget svært tilgængeligt, samt, at Transkribus skaber muligheden for at tiltrække flere brugere til arkiverne, dog er han stadig skeptisk over programmets succesrate:

”Jeg tror, at på meget lang sigt så vil det gøre adgangen til vores materiale så meget nemmere, at vi så også får mange flere brugere. Jo mere adgang der er til historisk kildemateriale, jo nemmere er det at vække folks interesse for historien, og hvis vi kan vække folks interesse for historien, så er det ikke svært at forklare hvorfor vi skal være her.”⁹²

Dertil spår han også, at hvis arkiverne får markant flere brugere, så har det en chance for at skabe flere midler til arkiverne.⁹³

Opsamlingsvist vil SWOT-matrixen blive udfyldt med de mest væsentlige svar uddraget fra interviewanalysen for at identificere de faktorer, som inddrages i efterfølgende diskussion. Samme fremgangsmåde vil gælde for de efterfølgende to analysedele. SWOT-matrixen bliver besvaret ud fra synspunktet omhandlende Transkribus interne styrker og svagheder samt eksterne muligheder og trusler hos stadsarkivet.

---

⁹² Ibid. 18.

⁹³ Ibid.

Transkribus hos stadsarkivet	Positive	Negative
Internt	<p>Styrker</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tilgængeliggøre arkivmateriale. - Gør arkivalierne søgbare. - Sikre ældre arkivaliers anvendelse. - Skaber muligheden for at fortsætte arbejdet med allerede scannede arkivalier. - Kan skabe et fællesskab for frivillige. - Bibeholder arkivaliets originale struktur. 	<p>Svagheder</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mangel på teknologi/værktøjer - Mangel på en allerede etableret frivilligbase. - Problematik omkring persondata og tavshedspligt. - Kræver ressourcer fra personalet og arkivet. - Ikke et færdigt program, halter med brugervenlighed og slutbrugerflade. - Meget stejl læringskurve, kan skabe barriere for frivillige.
Eksternt	<p>Muligheder</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiltrække flere brugere til arkiverne. - Skabe flere midler til arkiverne. - Samarbejde med udlandet. 	<p>Trusler</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mangel på højteknologisk AI. - Gotisk håndskrift kan være for umulig at tyde. - Tab af metadata og kontekst. - Kræver enorme mængder af indtastninger for at gøre programmet komplet.

SWOT-Analyse Aarhus Stadsarkiv

Aarhus stadsarkiv er et stadsarkiv, som både indsamler arkivalier fra borgerne og fra kommunen i form af arkivalier fra enkeltpersoner, foreninger, organisationer og virksomheder som tidligere præsenteret. Derfor varetager arkivet både et forvaltnings- og et kulturhistorisk ansvarsområde. Søren Bitsch Christensen, Aarhus stadsarkivs stadsarkivar blev interviewet.

Aarhus stadsarkiv har både digitalt tilknyttede frivillige og fysiske frivillige. Arkivet har omkring 15 frivillige, som kommer fast på arkivets læsesal og bidrager med opgaver som at fotografere byrummet og arrangementer mm. og mere traditionelle opgaver såsom at scanne og registrere billeder og andet materiale.

Arkivet har siden 2012 haft mange digitalt tilknyttede frivillige, som hovedsageligt beskæftiger sig med indtastningsopgaver, hvilke også danner hovedparten af deres frivilligruppe, idet der er omkring 40 på det nuværende projekt. På tidligere projekter har der været over 100 digitalt tilknyttede frivillige.⁹⁴ De frivillige bestemmer selv hvilket projekt de vil deltage i, da det er forskelligartede opgaver og de tilmelder sig typisk til et projekt.⁹⁵ Christensen forklarer desuden, at frivillige ikke deltager i selve arkivordningen, da det er for risikabelt ift. persondata.⁹⁶ Han lægger stor vægt på borgerdeltagelse, da arkivet har et ønske om, at borgerne bidrager aktivt til arkivet. Arkivet vil gerne gøre historien tilgængelig og til rådighed for borgerne, og derfor bruger de frivilligprojekter, der alle handler om tilgængeliggørelse og formidling. Christensen understreger:

”Det, de frivillige kan, er jo ikke mindst, at de kan lægge rigtig mange timer, dvs. at de kan skabe en stor volumen og det er helt afgørende for os. Vi når simpelthen meget mere ved hjælp af frivillige.”⁹⁷

De frivillige kan skabe langt mere data. Dertil fungerer de også som ambassadører for arkivet i forskellige sammenhænge, og de skaber et fællesskab omkring arkivet ved, at mange af dem også deltager i arkivets foredrag og byvandring, så de på den måde skaber en kreds omkring arkivet.⁹⁸ Christensen forklarer, hvorfor de frivillige er vigtige for arkivet:

”Vi ville aldrig have personale nok til at kunne lave de samme opgaver. Hvis man har en dedikeret dygtig medarbejder, så kan man nå rigtig meget ift. en frivillig, hvis det

---

⁹⁴ Bilag 5. Spørgsmål 1 & 5.

⁹⁵ Ibid. 8.

⁹⁶ Ibid. 9.

⁹⁷ Ibid. 10.

⁹⁸ Ibid.

handler om en scanningsopgave... Så på den måde kunne man godt forestille sig, at nogle opgaver ville blive løst alligevel. Der hvor de frivillige gør den helt store forskel det er indtastning og renskrivning. Det er ikke så meget scanning og digitalisering i sig selv, for det skulle vi nok få løst på en måde. Men de opgaver, som kræver eftertanke der gør de virkelig en forskel. De kan også bidrage med lokal viden ... Det er rigtig mange hjerner som vi kan trække på, de er en vigtig ressource.”⁹⁹

Ud fra dette citat ses vigtigheden af de frivillige på et arkiv, det er altså ikke så meget arbejdsmængden man lægger vægt på, men mere den viden som de frivillige er i stand til at kunne bidrage med til arkivalierne. Hvis et arkiv skal samarbejde med frivillige, mener Christensen at:

”Det er en nødvendighed, at man har en klar plan for, hvad man vil med de resultater som de skaber... så de skal have et klart og realistisk formål, man skal have en ramme om det sociale, lokaler skal være i orden og godkendte, nyhedsbreve og sociale tilbud... strukturen skal være der.”¹⁰⁰

Arkivet har tidligere haft andre crowdsourcingprojekter, og Christensen forklarer, at for at kunne opstarte et sådant projekt, er man nødt til at gå meget bredt ud for at skabe interesse for at deltage i projektet, igennem aviser og sociale medier. Når man har en etableret crowdsourcing-omgangskreds med borgerne, så kan man rekruttere mere internt ved at invitere frivillige fra tidligere projekter til at deltage igen, de kan så invitere venner og bekendte til at deltage, så arkivet trækker også på deres netværk.

Christensen mener, at det er vigtigt at identificere, hvad det er for en slags projekt som arkivet ønsker at arbejde med, for derefter at danne en målgruppe, der vil passe netop til det projekt, og så henvende sig til dem:

”... og så skal man kigge lidt på, om der er nogle specialer som man gerne vil have. Hvis det handler om historisk gotisk håndskrift, så nytter det ikke noget at man går i Stiftstidende og får en masse mennesker, der ikke kan læse det alligevel.”¹⁰¹

Altså handler det meget om at skabe et netværk og have for øje, hvad målgruppen er.

Når det kommer til feedback forklarer Christensen, at de har lært, at det er noget som er meget

---

⁹⁹ Ibid. 11.

¹⁰⁰ Ibid. 13.

¹⁰¹ Ibid. 15.

vigtigt for de frivillige, og opsamling og status ift. et projekt er noget de gerne vil blive bedre til.¹⁰² Dertil understreger han, at det er meget vigtigt at holde midtvejs- og afsluttende arrangementer, samt at informere så meget som muligt løbende igennem projektet.¹⁰³ De har løbende konstateret, at med crowdsourcingprojekter, så er der altid nogle enkelte der laver størstedelen af arbejdet, og nogle, der bidrager på en knapt så dedikeret vis.¹⁰⁴

Hvis man overvejer hvad der skaber et godt crowdsourcingprojekt, mener Christensen, at det er vigtigt, at formålet skal være relevant, men det er også vigtigt at have fokus på, at der skal være forskelligartet data hos arkivet, så det ikke kun er ren slægtshistorie man tilgængeliggør som arkivinstitution. Der skal også være data fra en mere fortællende, mere narrativ vinkel og det er derfor de har valgt Byråd- og Sognerådsprotokollerne. I denne forbindelse mener Christensen, at der er for få fælles tilbud indenfor crowdsourcing, som ville gøre det nemmere for arkiver at deltage. Eksemplet er Rigsarkivet, hvor der foregår mange former for crowdsourcing, eller andre lokale indtastningsprojekter, hvilket også er fint, men han understreger, at der er for få initiativer til projekter, som foregår nationalt.¹⁰⁵

Ift. samarbejdet med READ-projektet var det arkivet, der tog kontakt og indgik et formelt samarbejde. Arkivet er således ikke projektejer, men projektdeltager med rollen som projektkoordinator og er derfor en form for superbruger, hvor de i begyndelsen håbede meget på, at der kom en webklient, da de havde erfaret, at programmet var tungt at installere og ufleksibelt. Det betød, at de frivillige kun kunne bruge programmet på arkivets computere eller skulle ind på arkivet for at få det installeret på deres egen.¹⁰⁶

Arkivet har deltaget i 2-3 år, og projektet er blevet udbredt til 6-8 arkiver i Danmark, som alle arbejder i større eller mindre grad med projektet. Arkivet har erfaret, at:

”... det faktisk er rigtig fint værktøj, som skaber nogle gode strukturerede data, men det er også svært for de frivillige at bruge. Det gør mig egentlig ikke så meget...”¹⁰⁷

---

¹⁰² Ibid. 17.

¹⁰³ Ibid. 16.

¹⁰⁴ Ibid. 19.

¹⁰⁵ Ibid. 41.

¹⁰⁶ Ibid. 22.

¹⁰⁷ Ibid. 25.

Han uddyber:

”Det gør ikke noget, at der bliver stillet krav til de frivillige. Vi har været for dårlige til at stille krav til de frivillige.”¹⁰⁸

Han forklarer, at han selv ville være glad for en udfordring, hvis det var ham selv, der var en frivillig.

Hvis man anskuer crowdsourcingprojekter i en politisk sammenhæng, forklarer Christensen:

”Der er en risiko for, at crowdsourcing får så meget opmærksomhed, at de skruer forventningerne urealistisk op hos politikere og andre beslutningstagere. Fordi alt er jo rigtigt set fra deres synspunkt når vi taler crowdsourcing, det er brugerinvolvering, historie nede fra og op, digitalisering. Alt står bare snorlige rigtigt. Men det er bare et stort arbejde. Risikoen er, at crowdsourcing og succesen kommer til at skygge for, hvor ressourcekrævende egentlige er og hvor stort et arbejde det er at få det op og stå... reelt er det jo ikke noget vi får penge for at gøre. Det er en stor arbejdsbyrde.”¹⁰⁹

Christensen fortæller, at deres motiv med at deltage i Transkribus' implementeringsfase var, at de tidligere havde et crowdsourcingprojekt, hvor de selv havde designet softwaren, og ud fra dette havde fundet ud af at noget fungerede mens andet ikke gjorde. Derfor ledte de efter et nyt projekt som de ikke selv skulle stå for at vedligeholde.¹¹⁰ Ved at deltage i Transkribus kunne de få et fornuftigt program, de ikke selv stod for at vedligeholde, samt de havde en god materialegruppe som de kunne anvende i projektet og projektet er udviklet af en part som de har tillid til.¹¹¹

Christensen udtrykker, at de har flere forskellige forventninger til udbyttet af arbejdet med Transkribus. Materialegruppen er udvalgt, fordi de ville tilgængeliggøre protokollerne, fordi de gerne vil hele kommunen rundt, da Aarhus stadsarkiv dækker over en stor kommune, med 22 sognekommuner, hvor de har erfaret at de meget nemt kommer til at fokusere på midtbyen. Derfor var det en god anledning at vælge noget materiale, så de kunne inddrage alle sognekommunerne, hvilket i sammenhæng med tilgængeliggørelse af materialet kunne skabe en større efterspørgsel.¹¹² Derfor ser Christensen udbyttet fra to vinkler, den ene er at få en masse relevant arkivmateriale

---

¹⁰⁸ Ibid. 35.

¹⁰⁹ Ibid. 43.

¹¹⁰ Ibid. 22.

¹¹¹ Ibid. 23 & 24.

¹¹² Ibid. 24.

transskriberet, og den anden er at få fodret Transkribus som et maskinlæringsprogram.¹¹³ Udbyttet vil derfor også være en større tilgang til arkivets samlinger, hvilket er en stor fordel, da de på nuværende tidspunkt bruger meget tid på at indeksere og transskribere deres digitaliserede arkivalier for at gøre dem reelt tilgængelige.

Christensen uddyber, at Transkribus ikke nødvendigvis kommer til at læse alt 100 % korrekt, men det betyder, at man kan kunne lave søgninger i deres arkivaliegrupper og derved komme på sporet af, hvor det materiale som man søger, befinder sig i samlingerne.¹¹⁴ Dog ønsker Christensen, at flere arkiver ville deltage i projektet,¹¹⁵ da det er et program, der er stærkt afhængigt af en stor datamængde. Han forventer også, at projektet kan bidrage til at skabe et fællesskab imellem så mange af de danske arkiver som muligt og flere arkiver kommer til aktivt at anvende borgerforskning.¹¹⁶

Christen lægger stor vægt på, at den datamængde, som skabes igennem Transkribus skal kunne føres tilbage til arkivet og ikke kun eksistere indenfor programmet, hvilket de også råder andre arkiver til at gøre. Han mener, at man på kort sigt kan stille dataene til rådighed i programmet, men indtil videre trækker de den over på en hjemmeside, retrodigitalisering.dk og derfra trækker de det over i deres eget arkivsystem.¹¹⁷ Det er en tanke, som går videre idet han senere fortæller, at Transkribus kan skabe en øget anvendelse af deres arkivalier, og derfor også en fornyet efterspørgsel og interesse indenfor arkivets samlinger,¹¹⁸ hvilket også ses ved:

”Det her handler om at gøre anvendelsen bredere og større, og så er det her, det der med at kunne sidde hjemme og søge efter historiske dokumenter, det er noget, der vokser og vokser. Det er åbenbart noget som tiltaler moderne brugere, tiltaler vores kultur som vi rammer med kombinationen af historie og digitalisering. Lethed og geografisk nemhed.”¹¹⁹

---

¹¹³ Ibid. 25.

¹¹⁴ Ibid. 26.

¹¹⁵ Ibid. 27.

¹¹⁶ Ibid. 33.

¹¹⁷ Ibid. 36.

¹¹⁸ Ibid. 45.

¹¹⁹ Ibid. 46.

Dog kan man forestille sig, at der kunne opstå problematikker omkring persondata når det kom til andre arkivalietyper.¹²⁰

Christensen forklarer, at der er flere forskellige faktorer, som kan spille ind, hvis et arkiv fravælger crowdsourcingprojekter som Transkribus. Det kan være, at et arkiv ikke har ressourcerne til at deltage - et problem for mange arkiver, der ikke er særlig store og allerede har kerneopgaver, de skal udfylde, dvs. mange har ikke ressourcer udover deres kerneopgave. Dertil er der arkiver, som ikke har en kulturhistorisk opgave og derfor ikke er pålagt at skulle tilgængeliggøre og inddrage borgerne, hvilket gælder overraskende mange stadsarkiver. Desuden opstår spørgsmålet også om Transkribus er bedre end de projekter som et arkiv allerede havde implementeret.

Han forklarer, at det altid er en svær proces at stoppe med en opgave for at lave en ny, da det også kræver, at man har en model for, hvad man vil med sine data, hvilket han understreger, at der er alt for mange arkiver som ikke har endnu.¹²¹

Når det kommer til Transkribus i sig selv, mener Christensen, at der mangler en tradition for at have et fælles digitaliseringsprojekt som arkiverne skal stå sammen omkring. Han tror ikke det er Transkribus, som får arkiver til at fravælge det. Men han mener, at nogle arkiver kan være tøvende, da det er et projekt, som stadig er i opstartsfasen og de først vil se hvad det går hen imod. Han forklarer, at arkiver ikke er en særlig risikovillig branche, hvilket kan være en del af forklaringen, men han mener, at det mest væsentlige er, at der ikke er en tradition for at gå ind i et fællesskab og trække i den samme retning.¹²²

Christensen beskriver arkivarens rolle i forbindelse med crowdsourcingprojekter som; den der står til ansvar for at lave et ordentligt set up,¹²³ arkivaren som skal tage initiativ til projektet, sætte det op og udpege materialet:

”Hvis det handler om struktureret data som Transkribus, så er det altså vigtigt, at kvaliteten er i orden. Som arkivar skal man følge rigtig meget med i, hvad der bliver lavet, man bliver lidt mentoragtig, man er tæt på processen og man giver feedback. Man skal også være klar til at pille en ud af flokken, hvis han eller hun ikke er så god til det. Det er lidt den svære opgave at være kontrollerende.”¹²⁴

---

¹²⁰ Ibid. 48.

¹²¹ Ibid. 31.

¹²² Ibid. 32.

¹²³ Ibid. 40.

¹²⁴ Ibid. 42.

Christensen mener altså, at det er arkivarens rolle at stå i spidsen for et projekt, samt være mentor og ikke være bange for at moderere gruppen af frivillige for at sikre det bedst mulige resultat. Han mener, at Transkribus kan få en stor betydning for danske stadsarkiver. I og med, at han lægger vægt på samarbejdet mellem arkiverne, ser han også muligheden for, at Transkribus kan bidrage med at 'gøre hinanden klogere' ved, at det er den samme database som de forskellige arkiver, der anvender Transkribus kommer til at bidrage til, og derfor understreger han, at jo flere der er med, jo bedre.¹²⁵ Ift. tilgangen og anvendelsen af de ældre arkivaliesamlinger mener han:

"Jeg tror virkelig det på sigt kommer til at vende op og ned på det. Og det er jo kun i en mikroskopisk del af vores samling, som er reelt indekseret i dag, så på den måde ser jeg meget store perspektiver i det..."¹²⁶

Derfor udtrykker han, at Transkribus har potentialet for at have stor indvirkning på de danske arkiver fremover. Dertil håber han også, at Transkribus kunne være med til at ændre traditionen omkring, at arkiver ikke samarbejder så ofte om et projekt.¹²⁷ Derudover forklarer Christensen, at han forudser, at Transkribus med sin funktion til at læse og oversætte håndskrift kommer til at have en stor indflydelse på den måde som vi tænker arkiver på:

"Transkribus kan være med til at gøre alle vores millioner af scannede dokumenter søgbare, det er den helt store gevinst. Vi har som arkivbranche de sidste 5-10 år scannet millioner og atter millioner dokumenter, som ligger mere eller mindre i lukket form på nettet. Vores store opgave bliver at integrere dem med alle de digitale data, som skabes i dag og det kan vi jo ikke så længe vi ikke kan søge i dem, man kan godt, men så skal man åbne og indeksere dem manuelt... og det kommer jo aldrig til at ske. Så jeg tror, at det får enormt store konsekvenser på sigt."¹²⁸

Hvis alle arkivalier bliver tilgængeligt på internettet, gætter Christensen på, at arkiverne måske ville fremstå som mere vigtige i politiske sammenhæng, hvilket kunne være med til at forhindre besparelæsskader, men han tvivler på at det ville give flere midler, hvilket er svært at spå om.¹²⁹

---

¹²⁵ Ibid. 13.

¹²⁶ Ibid. 26.

¹²⁷ Ibid. 34.

¹²⁸ Ibid. 44.

¹²⁹ Ibid. 47.

Transkribus hos stadsarkivet	Positive	Negative
Internt	<p>Styrker</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bearbejdelsen af arkivalier og arbejdsopgaver som ellers ikke ville blive prioriteret. - Udfordring til de frivillige. - Software der ikke skal vedligeholdes af arkivet. - Tilgængeliggørelse af arkivets samlinger. - Fuldtekstsøgning. - Sikring af arkivaliernes anvendelse. - Sikring af den skriftlige kulturarv. 	<p>Svagheder</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kræver overskud og i nogen omfang tid, fra arkivarerne. - Mangler en webindgang.
Eksternt	<p>Muligheder</p> <ul style="list-style-type: none"> - Borgerdeltagelse i form af frivillige. - Øget interesse for arkivets samlinger, når de bliver tilgængelige. - Lettere adgang og større anvendelse af arkivalierne. - Samarbejde med andre arkiver. 	<p>Trusler</p> <ul style="list-style-type: none"> - Politikerne kan få høje forventninger. - Persondataproblematikker med andre arkivalietyper. - For få deltagere til at fuldføre projektet.

SWOT-Analyse Frederikshavn Stadsarkiv

Frederikshavn stadsarkiv er et §7 arkiv, hvilket betyder, at deres kerneopgave er at håndtere kommunens og den offentlige forvaltnings arkivalier. Karen Margrethe Olesen blev interviewet, derudover deltog Anders Lykke Widt og Mia C.B.B. Nielsen også i interviewet.

Arkivet har prioriteret at have et samarbejde med frivillige siden de blev oprettet i 2008. På nuværende tidspunkt har de otte frivillige, som kommer fast på arkivet en gang om ugen, samt 3-4 digitalt tilknyttede frivillige.¹³⁰ De frivillige beskæftiger sig ofte med opgaver som transskription, berigelse af arkivets foto- og registreringssamling med metadata, samt pakning, sortering og rensning af arkivalier.¹³¹ Arkivet lægger stor vægt på, at de frivillige får muligheden for at arbejde med noget som interesserer dem. Det beskriver Olesen således:

”I stedet for at fremlægge en palet med opgaver de kan vælge imellem, forsøger vi at spore os ind på den enkelte frivillig ... Inger, som har arbejdet størstedelen af hendes arbejdsliv på havnen bl.a. som teknisk designer og har arbejdet med mange gamle kort og erhvervslivet, som fylder utroligt meget i vores bys arkiv. Den viden er klart noget vi drager nytte af. Det er en lokal viden som vi ellers ikke ville have mulighed for at have tilgang til... der har de en stor fordel gennem deres livserfaring, som vi ikke kan leve op til.”¹³²

Olesen understreger herved betydningen af den lokale viden, og Nielsen tilføjer efterfølgende, at de frivillige også er en uvurderlig hjælp, da de bidrager med ressourcer og tid, ved, at de arbejdsopgaver som de frivillige arbejder med ikke er en del af den daglige drifts opgaver, men mere bonusopgaver, som tilgængeliggør arkivalierne på en måde som arkivarerne ikke ville være i stand til.¹³³ Widt tilføjer, at de frivillige skaber en god trivsel på arkivet for de ansatte og de ser frem til de tirsdage, hvor de frivillige deltager på arkivet. Han forklarer de frivillige kræver ressourcer fra de ansatte, men til gengæld bidrager de med ressourcer og trivsel på arkivet. Yderligere understreger han, at der er en god dynamik mellem de frivillige og de ansatte.¹³⁴ Dertil tilføjer han også, at i forlængelse af, at de frivillige har været på arkivet i en længere årrække, så er der også mange områder, hvor de er selvkørende.¹³⁵

---

¹³⁰ Bilag 6. Spørgsmål 1 & 2.

¹³¹ Ibid. 4.

¹³² Ibid. 5.

¹³³ Ibid. 6.

¹³⁴ Ibid.

¹³⁵ Ibid. 8.

De frivillige er tilknyttet arkivet på lige fod med de ansatte, og derfor er de underlagt kommunal tavshedspligt og de har underskrevet en tavshedserklæring grundet de personfølsomme materialer som de ansatte arbejder med omkring dem.¹³⁶ Olesen understreger, at de kun kan gøre det på denne måde da de frivillige er faste frivillige og ikke frivillige som kommer og går, derfor er de en integreret del af arkivet. Widt tilføjer:

”De føler at de kommer og arbejder sammen med os og vi arbejder sammen med dem, i stedet for at de bare arbejder for os.”¹³⁷

Olesen beskriver, at hvis man skal have frivillige, så skal man betragte dem som en projektansættelse. Der skal være en projektleder, det kræver ressourcer fra arkivets side og det kræver en fysisk placering og man skal bruge tid på at overveje, hvilket projekt man vil arbejde med, og hvilke arbejdsopgaver som man gerne vil have udført, samt hvilken slags frivillige man er interesseret i. Frederikshavn Stadsarkiv har f.eks. fokuseret på, at de er et mindre arkiv, så de frivillige skulle passe til netop deres miljø. For at de skulle fungere, har arkivet valgt at lade dem være en del af deres faste stab og de projekter som de arbejder med, derfor var det vigtigt med en fysisk placering til de frivillige.¹³⁸

Widt tilføjer, at hvis man har brug for rå arbejdskraft til en stor arbejdsopgave, så er det lettere at have løse frivillige, og nye som kommer ind løbende, dog ville det ikke være en model, der passer til deres arkiv, da de får en større værdi ud af deres tilgang til frivillige.¹³⁹ Dertil er Olesen skeptisk omkring projektets implementering som et selvkørende læsesalsprojekt, da hun mener, at det er nødvendigt med deltagelse fra arkivet.¹⁴⁰

Arkivet har tidligere arbejdet med andre crowdsourcingprojekter, bestående af digitaliseringsprojekter, hvor frivillige har bidraget med scanning og tilgængeliggørelse. Nu fokuserer de hovedsageligt på Transkribus. Nielsen udviser en positiv tilgang til projektet, da hun forklarer, at det er et spændende projekt med mange fremtidsmuligheder, selvom det ikke er et færdigt program endnu.¹⁴¹ Hun fortæller at selve implementeringen af programmet hos de frivillige blev modtaget positivt, selvom det var et program de aldrig havde set før:

---

¹³⁶ Ibid. 7.

¹³⁷ Ibid.

¹³⁸ Ibid. 8.

¹³⁹ Ibid.

¹⁴⁰ Ibid. 25.

¹⁴¹ Ibid. 10.

”Der blev sagt ting som, at det var fantastisk, at de skulle lære nye ting, fordi det er med til at holde deres hjerner i gang. De var virkelig gode.”¹⁴²

Nielsen mener, at Transkribus er blevet modtaget og implementeret godt hos deres frivillige, og de har hjulpet hinanden meget under indlæringsprocessen. Vidt tilføjer vigtigheden af, at de frivillige kan veksle mellem Transkribus og andre arbejdsopgaver med fysiske arkivalier, hvilket han mener motivere de frivillige, da de selv kan vælge hvad de vil arbejde med og hvornår.¹⁴³ Olesen tilføjer yderligere, at Transkribus som program skaber en samhørighed for de frivillige, da de kan arbejde sammen og hjælpe hinanden med at tyde håndskrift og derigennem skabes der megen interaktion mellem de frivillige frem for hvis de f.eks. rensede arkivalier.¹⁴⁴

På arkivet er der stor enighed om, at et projekt som Transkribus kan bidrage med at skabe et større samarbejde mellem arkiverne og de ønsker, at der kommer flere projekter med samme mulighed.¹⁴⁵

De mener, at hvis et crowdsourcingprojekt skal fungere optimalt, så er det vigtigt at planlægge projektet, ressourcer og materialer, og man som arkiv er motiveret ift. ,at der skal være et formål med projektet, og som frivillig skal man kunne se et formål med det arbejde som man laver, og det er vigtigt at holde de frivillige motiverede.¹⁴⁶

Hvis man anskuer crowdsourcingprojekter i en politisk sammenhæng i deres rolle som offentligt arkiv har de kun muligheden for at bruge frivillige i forbindelse med opgaver, som ikke er en del af den daglige drift. Nielsen uddyber:

”... de her ting, det er jo ekstra. Så på den måde ville det jo aldrig kunne gå ind og erstatte det vi laver, for så måtte de slet ikke lave det.”¹⁴⁷

Olesen fortæller, at arkivets motivation for at deltage i projektet var, at de allerede havde frivilligprojekter på arkivet, og de allerede transskriberede gotisk materiale, da de gerne ville gøre det tilgængeligt. Derfor følte de, at der var oplagt at deltage. Olesen understreger, at arkivet derigennem kunne deltage i et nationalt projekt og repræsentere deres del af Nordjylland i form af dialekt og viden, som er unik for deres samlinger.¹⁴⁸ Hun tilføjer, at deres arkiv ligger stor vægt på at være en del af nyudviklingen indenfor arkiver, og de i forvejen havde en frivilliggruppe som de

---

¹⁴² Ibid.

¹⁴³ Ibid. 11.

¹⁴⁴ Ibid.

¹⁴⁵ Ibid. 17.

¹⁴⁶ Ibid. 28.

¹⁴⁷ Ibid. 33.

¹⁴⁸ Ibid. 12.

følte kunne løfte opgaven, og på samme tid bygge videre på det de i forvejen arbejdede med.¹⁴⁹ Olesen forklarer, at grunden til, at der ikke er et så stort samarbejde mellem arkiverne hovedsageligt skyldes, at arkiverne er forskelligartede. De kan være et §7 arkiv, lokalt arkiv, en sammensætning eller en del af et museum osv. Derfor er der mange forskellige vinkler som projekter udspringer fra. Arkivet har forskellige forventninger til projektet. Nielsen fortæller, at de forventer at få transskriberet mange arkivalier, og det har bidraget til at de frivillige har lært en ny teknologi. Widt tilføjer, at det er vigtigt, at de igennem opstartsfasen har fået en frivilligruppe, som er trygge ved programmet, hvilket vil hjælpe dem videre med Transkribus.¹⁵⁰ Dertil mener Olesen, at det bliver lettere at fremsøge deres arkivalier og at kunne tilgængeliggøre §7 arkiver, hvilket er det overordnede mål. Nielsen tilføjer muligheden for at kunne søge nationalt, på tværs af kommunerne, hvilket effektiviserer processen og giver arkiverne muligheden for at få flere brugere. Olesen tilføjer vigtigheden i, at det i sidste ende skaber et nationalt sammenligningsgrundlag for arkivernes arkivalier. Nielsen tilføjer til slut, at Transkribus skaber en borgerinddragelse og derigennem løser arkivet også en lokalopgave,¹⁵¹ og på samme tid bidrager projektet til at skabe et ensartet output for alle som transskriberer.¹⁵² Nielsen uddyber fordelene ved tilgængeliggørelsen:

”Hver gang noget bliver tilgængeligt digitalt, så betyder det en større brugerskare. Simpelthen fordi man begynder at kunne google det frem. Vi er i en generation, der ikke tror noget eksisterer hvis man ikke kan finde det på google. Så når det er tilgængeligt på google, så har det også en bredere skare med flere brugere, det er jo klart.”¹⁵³

Dertil forventer arkivet, at brugervenligheden bliver forbedret hos projektet, da de mener, at hvis de skulle have nye digitalt tilknyttede frivillige, så ville brugerfladen kunne virke demotiverende for mange.¹⁵⁴

Overordnet set forventer arkivet, at projektet kommer til at skabe tilgængelighed, søgbarhed, flere

---

¹⁴⁹ Ibid. 16.

¹⁵⁰ Ibid. 14.

¹⁵¹ Ibid. 20.

¹⁵² Ibid. 27.

¹⁵³ Ibid. 21.

¹⁵⁴ Ibid. 23.

brugere, et nationalt sammenligningspunkt, og man som arkiv kan nå ud til en helt anden generation af brugere, der ikke kan læse håndskriften.¹⁵⁵

Olesen forklarer, at nogle arkiver kan fravælge Transkribus fordi de finder opgaven for uoverskuelig, Nielsen mener, at brugervenligheden kan afskrække, da den ikke er specielt intuitiv, hvilket kan skabe en barriere. Olesen uddyber, at det tager tid at sætte sig ind i projektet og hvordan det kan tilpasses til arkivet og dets frivillige, samt planlægge hvordan det skal bruges. Dertil tilføjer hun, at hvis arkivet ikke allerede har frivillige, er der en stor chance for, at de ikke ved hvad Transkribus er, da de oftest lægger deres ressourcer anderledes.¹⁵⁶ Widt tilføjer, at nogle arkiver også bruger alle de kræfter de har på at løse den opgave som de er sat i verden til og derfor ikke har ressourcer til at deltage i projekter.¹⁵⁷

Olesen mener, at arkivarens rolle består i at være projektleder og tage de beslutninger omkring tid, ressourcer, formål og hvilket projekt man vil investere det i.

”Arkivarens rolle er at føre det til dørs, sørge for at vi ikke bare søsætter skibet, men at det også vedligeholdes, at man hele tiden bibeholder motivationen og lysten i det enkelte projekt. Og de ressourcer skal man vælge at sætte ind, når man så har gjort det, så er udbyttet så også langt større end ikke at have valgt at gå ind i det til at starte med.”¹⁵⁸

Olesen spør, at Transkribus får en stor effekt på fremtidens arkivverden, ved at den muliggør tilgængeliggørelsen af arkivalier og derved gør dem mere levende ved, at de kan søges frem på internettet. Dette gælder også teksten i arkivalierne, da denne også bliver levende da der bliver flere som får muligheden for at kunne læse dem. Nielsen understreger, at der er et behov for, at arkivalierne bliver læsbare, og derfor får de også et liv som der aldrig var tiltænkt dem:

”Fordi mange af de her byrådsprotokoller f.eks. der er forskel på, hvad man tidligere ikke ville putte på et lukket møde som man nu putter på et lukket møde. De får en helt anden kontekst som de aldrig har været tænkt i da de blev lavet. En HELT anden rækkevidde som slet ikke har været tænkt i selve arkivaliet.”¹⁵⁹

---

¹⁵⁵ Ibid. 24.

¹⁵⁶ Ibid. 26.

¹⁵⁷ Ibid. 18.

¹⁵⁸ Ibid. 32.

¹⁵⁹ Ibid. 34.

Widt tilføjer, at Transkribus i den ideelle verden kommer til at kunne transskribere alt automatisk.¹⁶⁰

Transkribus hos stadsarkivet	Positive	Negative
Internt	<p>Styrker</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nemt at implementere hos en allerede etableret frivilligruppe. - God udfordring til deres frivillige. - Skaber samhørighed og interaktion hos de frivillige. - Effektivisering af arkivets transskriberingsproces. - Naturlig forlængelse af allerede eksisterende opgaver. - Tilgængeliggørelse og søgbarhed af arkivets arkivalier. - Sikre anvendelsen af arkivalierne 	<p>Svagheder</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan blive for ensformigt eller for svært. vigtigt med mulighed for adspredelse. - Ikke et færdigt program. - Ikke den bedste brugervenlighed.
Eksternt	<p>Muligheder</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle transskriberinger kommer til at være ensartede igennem Transkribus. - Samarbejde nationalt. - Repræsentere deres områdes dialekt og viden. - Skabe et nationalt sammenligningspunkt for arkivernes arkivalier. 	<p>Trusler</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nye frivillige kan miste motivation eller være svære at få til at deltage.

---

¹⁶⁰ Ibid.

Opsamling

Dette afsnit gennemgår og uddyber resultaterne som er opstillet de tre analysedeles SWOT-Matrix.

Aalborg stadsarkiv er et stort arkiv. De har enkelte udvalgte frivillige, hvilket bl.a. udspringer fra deres samarbejdende struktur med andre kulturinstitutioner, samt hensyn til loven omkring persondata og andre hensyn har betydet, at de har valgt at have frivillige på en anden måde, hvor de på nuværende tidspunkt oftest er tilknyttet i forbindelse med workshops og arrangementer. Arkivet har planer om at deltage i projektet, da de har den teknologi til rådighed for at scanne materialerne, der anvendes og der er en mulighed for yderligere at berige deres scannede arkivalier.

Arkivet betegner sig som sikringen af kommunens og byens hukommelse, og de har en stor omgang med Historie Aalborg og Det Danske Udvandreakiv, som er kulturinstitutioner og derigennem har de skabt størstedelen af deres samarbejde med frivillige.

Arkivet er i processen med at udvide deres frivilligruppe med fokus på digitalt tilknyttede frivillige. Arkivet ser ligeledes styrker og muligheder ved, at arkivmaterialet tilgængeliggøres og gøres søgbare og anvendelige, samt en yderligere berigelse af deres samlinger og et fællesskab for de frivillige. Det skaber muligheder ved at tiltrække brugere til arkivet, hvilket muligvis kan skabe flere midler til arkivet og der skabes muligheden samarbejde med udlandet.

Arkivet ser svagheder og trusler ved, at arkivet manglede teknologien til at deltage og ikke havde en frivilligbase på samme måde. Yderligere kræver projektet megen tid og ressourcer fra personalet, og programmet er ikke færdigudviklet, hvilket skaber problemer ift. brugervenlighed, slutbrugerflade og afspejles også i læringskurven. Trusler opstår ved, at programmets AI måske ikke er højteknologisk nok til at kunne genkende de mere komplicerede skriftformer, arkivalierne risikerer at tabe metadata og kontekst, hvis der ikke er en skarp struktur. Der er problemer ift. arkivalier omfattende persondata og tavshedspligt og projektet kræver enorme mængder af indtastninger før det for alvor skaber en forskel.

Aarhus stadsarkiv er et stort arkiv med mange frivillige tilknyttet, som arbejder på arkivets læsesal, og de har tidligere ført crowdsourcingprojekter med over 100 frivillige tilknyttede. Arkivet deltog i Transkribus hovedsageligt, fordi det ville gøre deres arbejdsgange omkring softwaren lettere, da det er en de ikke selv skulle opdatere og vedligeholde og de så potentiale for deres samlinger i projektet.

Arkivet betegner sig selv som kommunens og byens arkiv, hvilket også ses i forbindelse med deres store fokus på borgerdeltagelse ved, at de inddrager mange frivillige i arkivets arbejde og projekter.

Arkivet ser styrker og muligheder ved projektet, da det styrker arbejdsopgaver, som normalt ikke ville blive prioriteret og sikrer arkivaliernes anvendelsesmuligheder ved, at de bliver lettere tilgængelige og fuldttekstsøgbare. Dertil skaber det borgerdeltagelse og øger interessen for arkivets samlinger. Endvidere skaber programmet muligheden for samarbejde mellem arkiverne. Arkivet ser få svagheder og trusler ved projektet, da der kan opstå problematikker omkring persondata og der kræves en del tid og ressourcer fra arkivarerne og projektet er ikke færdigt endnu og har derfor ikke en webindgang.

Trusler kan opstå i forbindelse med forventninger til crowdsourcing og de kan risikere ikke at opnå nok deltagere til at fuldføre projektet.

Frederikshavn stadsarkiv er et mindre arkiv med få frivillige tilknyttet, til gengæld er det faste frivillige, hvilket skaber andre muligheder og færre restriktioner end løst tilknyttede frivillige. Arkivet deltog i Transkribus, fordi de allerede havde deres frivilligruppe til at transskribere gotisk håndskrift.

De så et potentiale i projektet ved, at det bl.a. skaber et ensformigt resultat. Arkivet er et §7 arkiv, som har valgt at prioritere et tæt samarbejde med en fast gruppe af frivillige, som deltager på lige fod med de ansatte.

Arkivet ser styrker og muligheder ved, at projektet let implementeres og var en god udfordring for deres frivilligruppe. Desuden skaber programmet samhørighed og interaktion mellem de frivillige. Programmet skaber en effektivisering af arkivets allerede eksisterende transskriberingsproces, hvilket også er en forlængelse af de frivilliges opgaver og transskriberingerne bliver mere ensartede. Projektet kan skabe nationalt samarbejde og et nationalt sammenligningspunkt for arkivalierne. Arkivet ser enkelte svagheder og trusler ved, at programmet kan være enten for ensformig eller for svær, at programmet ikke er færdigt og derfor er der problemer ift. brugervenlighed mm. Samt, at det kan være svært at inddrage og holde motivationen hos digitalt tilknyttede frivillige.

Grunden til, at der er så få trusler er, at arkivet griber programmet anderledes an end de øvrige stadsarkiver, da de har en fast frivilligruppe og derfor har eksterne faktorer knapt så stor en relevans for arkivet, da programmet hovedsageligt bearbejdes internt.

Derfor ses det, at der er en tilgang til frivillige og en tilgang til Transkribus, som er forskellig alt efter hvilket arkiv der er tale om, da de alle har forskellige kerneopgaver og tilknytninger enten til kommunen eller til andre institutioner. Endvidere er der også forskelligheder alt efter, hvilke ressourcer og faciliteter arkivet kan stille til rådighed, som har en indflydelse på, hvordan arkivet håndterer et projekt som Transkribus.

Diskussion

I forlængelse af analysens resultater vil diskussionen tage udgangspunkt i arkivernes ligheder og forskelle, da de tre stadsarkiver har hver deres tilgang til Transkribus. Yderligere emner fra interviewet vil blive inddraget og diskuteret der, hvor det er relevant og den viden, der blev præsenteret i forskningsoversigten, vil blive stillet overfor nogle af analysens overvejelsespunkter.

Ud fra analysens resultater konkluderes det, at de tre stadsarkiver har hver deres holdning til Transkribus. Arkiverne har forskellige ligheder og forskelle, der hovedsageligt udspringer fra det faktum, at de er vidt forskellige stadsarkiver, som er tilknyttet hver deres kommune på forskellig vis. Dertil har arkiverne også forskellige forhold ifm. tid, ressourcer, ansatte, logistik, og forhold til frivillige.

SWOT-matrix

Ved hjælp af de informationer, som blev identificeret igennem de tre SWOT-Matrix uddrages der forskellige ligheder mellem stadsarkiverne. Arkiverne er enige om, at Transkribus' styrker er, at programmet kan bearbejde og tilgængeliggøre arkivernes samlinger, gøre dem søgbare og øge muligheden for arkivaliernes anvendelse. Dertil skaber Transkribus muligheden for effektivisering og berigelse af en allerede eksisterende opgave samt skabelsen af et fællesskab og samhørighed for de frivillige. Mulighederne består af borgerdeltagelse og tiltrækning af flere brugere til arkiverne, samt lettere adgang og større interesse for arkivalierne. Arkiverne ser i større eller mindre grad muligheden for, at hvis arkiverne får markant flere brugere, så opstår der potentiale for, at arkiverne ville modtage flere midler, dog er det svært at spå om.

Arkiverne ser svagheder i form af, at programmet ikke er færdigudviklet endnu, og derfor er der problemer ift. brugervenlighed og slutbrugerflade, samt stejl læringskurve og manglende webindgang. De ser trusler i forbindelse med, at der kan være for få deltagere til at fuldføre projektet, da det kræver store mængder indtastninger før programmet kan automatisere transskriberingsprocessen.

Forskelle kan også uddrages ved hjælp af de tre SWOT-Matrix.

Aarhus stadsarkiv blev motiveret til at starte samarbejdet med Transkribus, fordi de tilbyder en software som arkivet ikke selv skal vedligeholde, som de har gjort ved tidligere projekter. Det er en begrundelse der adskiller sig fra de øvrige arkiver, som har implementeret Transkribus grundet programmets muligheder eller naturlige forlængelse af allerede eksisterende arkivaliegrupper eller arbejdsopgaver. Aarhus stadsarkiv anskuer Transkribus som en positiv udfordring til deres

frivillige. Denne holdning er en som Frederikshavn stadsarkiv deler. Aalborg stadsarkiv er uenig heri, da de spår at sværhedsgraden for projektet i dets nuværende form er for høj og kan skabe en barriere for at tiltrække eller bibeholde frivillige. Forskellen i deres opfattelser, har antageligt rod i arkivernes forhold til frivillige. Aarhus og Frederikshavn har allerede frivilligrupper på deres arkiver, hvor Frederikshavns frivillige er en integreret del af arkivet. Aalborg stadsarkiv inddrager få frivillige i arkivets arbejdsgange, men vil fremover inddrage digitalt tilknyttede frivillige i forbindelse med arbejdet med Transkribus. Derfor er det af stor vigtighed for dem, at programmet er brugervenligt og let at tilgå, da de ikke har faste frivillige og derfor ikke har samme fordel ved at have indblik i deres kompetenceniveau og tilhørsforhold til arkivet, som de andre to.

Derfor ser Aalborg stadsarkiv det som en stor svaghed, at programmet er så udfordrende i dets nuværende form. Dette er en trussel som Frederikshavn stadsarkiv er enig i, da de frygter at hvis de skulle inddrage digitalt tilknyttede frivillige i arbejdet med Transkribus, så ville der være en stor risiko for, at de ville miste motivationen eller være svære at få til at deltage, fordi nye frivillige ikke ville have samme tilhørsforhold til arkivet som de frivillige som har hjulpet arkivet i flere år.

Aarhus stadsarkiv ser styrker i, at Transkribus kan sikre den skriftlige kulturarv. Frederikshavn stadsarkiv deler denne indstilling, da de forklarer at programmet kan repræsentere deres områdes dialekt og viden. Dertil ser de også muligheden ved, at alle transskriberinger bliver ensartede igennem Transkribus, end hvis arkivalierne skulle bearbejdes igennem Word. Transskriberingen ville derfor ikke blive præget af den individuelle indtasters struktur, da Transkribus sikrer den originale format, dette er en fordel som Aalborg stadsarkiv understreger:

”Det der er styrken ved den opmærkning som er i programmet, er, at man kan skrive 100% som protokollen er ført på. Hvis der er skrevet lodret i marginen, så kan man transskribere det og føre det tilbage. Man får et korrekt tekstbillede og det er en styrke, frem for en firkantet blok tekst... Hvis det er en blok tekst så forstår man ikke vilkårene for hvordan teksten er blevet skrevet.”¹⁶¹

Frederikshavn stadsarkiv ser dertil mulighederne for at skabe et nationalt sammenligningspunkt når alle protokollerne inddrages i projektet er transskriberede og gjort søgbare gennem Transkribus. Et sådant projekt ville være meget omstændigt og langvarigt, hvis det skulle udføres manuelt. Det ville

---

¹⁶¹ Bilag 4. Spørgsmål 7.

kræve, at forskeren skulle ud på de enkelte arkiver og se deres papirarkivalier igennem hvis de ikke var digitaliserede.

Både Aalborg og Aarhus stadsarkiv ser problematikker omkring persondata og tavshedspligt hvis man bringer frivillige 'indenfor murene' hos arkivet. Det er ikke en problematik som Frederikshavn stadsarkiv står overfor, da deres frivillige deltager på lige fod med de øvrige ansatte. Derfor er de også underlagt den samme lovgivning, hvilket arkivet understreger at de er informerede om og overholder, hvilket adskiller dem fra de to andre arkivers tilgang til frivillige.

Frederikshavn stadsarkiv har gjort sig nogle tanker omkring de arkivalier, som bliver gjort søgbare. De får en helt anden kontekst end de egentlig var tiltænkt under deres skabelse. Dette kan antageligt skabe nogle ændringer i tilgængelighedsfrister, da der ofte blev behandlet sager under åbne møder, som i dag kun ville blive behandlet under lukkede møder.¹⁶²

Aarhus og Frederikshavn stadsarkiv ser mulighederne for, at Transkribus kan skabe et større samarbejde mellem arkiverne nationalt. Aalborg stadsarkiv anskuer projektet i dets originale sammenhæng som et EU-projekt, hvilket gør at de er mest interesserede i det internationale perspektiv som projektet kan bane vejen for, i modsætning til de to andre arkiver.

Aalborg og Aarhus stadsarkiv ser svagheder i forbindelse med Transkribus ved, at projektet vil kræve ressourcer og tid fra personalet, hvilket udspringer fra deres tilknytning til frivillige. For Frederikshavn stadsarkiv er dette ikke inkluderet som en svaghed. De har en frivilligruppe, som er så integreret, at den ikke kræver megen tid fra de ansatte udover i opstartsfasen, hvilket de begrundet med, at deres frivillige er en sammentømret gruppe, som er gode til at hjælpe hinanden.

Aalborg stadsarkiv ser interne svagheder ifm. projektets opstartsfase, da de manglede et værktøj i form af en scanner, som kunne håndtere store mængder arkivalier og digitalisere i høj kvalitet for, at de virkelig kunne deltage i projektet. Dertil ser arkivet også, at programmet kunne støde på udfordringer f.eks. om programmets AI ville være højteknologisk nok til at kunne genkende gotisk håndskrift. Det er en vigtig overvejelse da der er mange faktorer i denne håndskriftsform som ofte kræver menneskets evne til at kunne genkende mønstre ud fra erfaringer med skrifttypen. Derfor kræver det en højt udviklet teknologi for at kunne få det rette resultat ud af arkivaliet.

Aalborg stadsarkiv ser også en mulig trussel, eller noget som projektet skal være opmærksom på, ved de enorme mængder af transskriberede arkivaliesider, da der kan ske tab af metadata og

---

¹⁶² Bilag 6. Spørgsmål 34.

kontekst, hvilket ville ødelægge en stor del af formålet med projektet. Arkivalierne ville derved miste en stor del af deres udsagnskraft, hvis man ikke kan gennemskue, hvor de er kommet fra eller i hvilken kontekst de er skabt i.

Aarhus stadsarkiv ser eksterne trusler, da der kan opstå politiske krav til arkivernes brug af crowdsourcing, fordi det er et format, som inddrager mange gode sider for arkiverne. Det er dog let at overse, hvad det egentlig kræver at udføre crowdsourcingprojekter. Det er dog ikke en bekymring som Aalborg stadsarkiv deler, da de understreger, at det er arkivarens rolle at informere politikerne om, hvad der er muligt og hvad der ikke er, hvilket de forklarer ikke har været et problem førhen.¹⁶³

I forlængelse af SWOT-analyserne kan det udledes, at der er forhold, der taler for at implementere Transkribus på arkiverne og forhold der taler imod. Fordelene er, at programmet kan automatisere transskriberingsprocessen og på samme tid tilgængeliggøre arkivalierne, sikre anvendelsen og skabe en større målgruppe for arkivalierne. Derudover er det et projekt, som er afhængigt af frivillige og derved skabes der brugerinddragelse, som er en bonus for borgerne såvel som arkiverne. De arkiver, som er undersøgt, er alle overvejende positive omkring Transkribus, hvilket antageligt er fordi programmet er udviklet til at forbedre en proces og løse en problemstilling som arkiverne i stigende grad står overfor. Derfor kan man antage, at de fleste arkiver er positivt indstillede overfor projektet.

Der er dog forhold som ville tale imod at implementere Transkribus. Det er hovedsageligt, at nogle arkiver ikke har ressourcer og andre forhold til at kunne imødekomme de krav, som opstår i forbindelse med projektet. Dertil er der også den faktor, at programmet ikke er færdigudviklet endnu, hvilket også skaber nogle forhindringer når det kommer til brugervenlighed og mangel på en web-baseret browser, hvilket for nogle gør projektet mindre tiltalende, fordi de endnu ikke kan love et resultat, hvis arkivet vælger at deltage. Derfor kan mange vælge projektet fra, da de frygter at spille både tid og ressourcer på et projekt, som kan risikere aldrig at blive fuldendt.

Opsamlingsvist for de tre Matrix ses det, at der er styrker ved at kunne tilgængeliggøre arkivalierne som kan sikre deres anvendelse og muligheder ved at effektivisere en proces og på samme tid skabe et fællesskab for de frivillige igennem borgerdeltagelse, samt skabe større interesse for arkivalierne. Desuden opstår muligheden for at flere brugere kunne skabe flere ressourcer for arkiverne. Svagheder ses i forbindelse med, at programmet ikke er færdigudviklet og trusler kan opstå hvis programmets automatiske transskriberings AI ikke kan fuldføres, hvis der ikke kommer nok

---

¹⁶³ Bilag 4. Spørgsmål 17.

deltagere til projektet.

Der er hverken en korrekt eller forkert måde at arbejde med et projekt som Transkribus på, da valg omkring programmet har mange forskellige faktorer som arkiverne er nødt til at tage stilling til både teknologisk og i sammenhæng med frivillige. Endvidere er der også forskellige faktorer, der spiller ind alt efter hvilket arkiv der ansues da ingen arkiver er fuldkommen ens.

Motiver og forventninger

I analysen blev det uddraget, at arkiverne har vidt forskellige motiver for at implementere Transkribus. Aalborg stadsarkivs hovedmotiv var, at de allerede var i gang med et scanningsprojekt og derfor så de en naturlig forlængelse ved brugen af Transkribus. Dertil så de også potentialet ved søgning i arkivalierne, hvilket nuværende teknologier ikke tillader på samme niveau som Transkribus.

Aarhus stadsarkivs motiv for implementeringen af Transkribus er, at det er et projekt som de har tillid til, samt det er en software som de ikke selv skal opdatere og vedligeholde. Dertil havde de allerede indscannet den materialegruppe som projektet ville anvende, derfor så de en mulighed for at berige deres digitaliserede arkivalier.

Frederikshavn stadsarkivs motiv ved at deltage var, at de allerede havde en etableret frivilliggruppe som de vurderede kunne klare udfordringen. Frivilliggruppen var allerede i gang med at transskribere gotisk håndskrift og derfor mente arkivet, at projektet ville blive velfungerende hos dem.

Derigennem uddrages det, at det gængse motiv var, at arkiverne på hver deres måde så en naturlig forlængelse af deres allerede eksisterende opgaver ved at anvende Transkribus, enten ved at fortsætte berigelsen af deres materialer, eller for at effektivisere processen. Derfor kan man også antage, at projektet var mere tiltalende for arkiverne, da de allerede fra starten kunne se, hvordan projektet kunne berige deres samlinger.

Arkiverne har forskellige syn på forventningen til udbyttet af Transkribus. Aalborg stadsarkiv forventer, at programmet med tiden kan læse skråskrift og gøre arkivaliernes indhold søgbart, dog er de stadig skeptiske overfor læseligheden af de mere komplicerede håndskriftsformer. Derudover forventer de, at projektet kan tiltrække flere brugere til arkiverne når materialet bliver lettere tilgængeligt og derigennem vække brugernes interesse for historien.

Aarhus stadsarkiv forventer, at Transkribus kan transskribere og tilgængeliggøre deres samlinger, og på samme tid opbygge programmet til at automatisere processen fremover. I forlængelse af

automatiseringen ser de også muligheder for at frigøre deres frivillige og ansattes tid, da det er meget tidskrævende at indekse og transskribere digitale samlinger. Dertil ser de også projektet som en mulighed for at inddrage arkivalier og borgere fra hele kommunen og ikke kun den centrale del, hvilket de mener, kan være en tendens ved, at der oftest fokuseres på centralkommunen og i mindre omfang fokuseres på de omkringliggende.¹⁶⁴

Frederikshavn stadsarkiv forventer at transskribere deres samlinger, tilgængelige og lette fremsøgningen som det overordnede mål. Dertil ser de også muligheden for at få flere brugere til arkiverne og muligheden for at søge i arkivernes samlinger for at skabe et nationalt sammenligningspunkt gennem arkivalierne igennem Big Data. Dertil lægger de også vægt på muligheden for at nå ud til den næste generation som ellers har svært ved at tilgå arkivalierne i deres originale form.

Alle arkiverne er enige om at Transkribus kan tilgængeliggøre arkivalierne ved at gøre dem læselige og fuldtekstsøgbare, dertil forventer de også at programmet kan automatisere transskriberingsprocessen, dog er et af arkiverne skeptisk omkring programmets mulighed for at kunne oversætte de komplicerede håndskriftsformer. Dette er relevant kritik, da gotisk håndskrift kan være svært at arbejde med, selv for rutinerede, da der altid er variabler i form af mennesket, der skrev teksten og hvilke forhold den blev skrevet under. Dertil opstår der også faktorer i form af den stand som arkivaliet var i under scanningen, altså digitaliseringsprocessen af arkivaliet. De er alle faktorer som programmet vil blive udfordret af, og det er svært at sige om programmet ville kunne overkomme dem på nuværende tidspunkt, da projektet ikke er færdigudviklet eller har den datamængde som der kræves for automatiseret transskription.

Når arkivalierne er transskriberede igennem Transkribus forventer arkiverne, at der vil komme flere brugere, fordi arkivmateriale i store mængder bliver tilgængelig på internettet ved at de kan søges frem, og derved har de muligheden for at vække potentielle brugeres interesse for historien, om så det er i form af slægts-, kommune- eller nationalhistorie. Desuden ser de også muligheden for at inddrage de generationer, som har svært ved at læse håndskriften og give dem chancen for at få tilgang til arkivalierne.

Indtil videre har Aarhus stadsarkiv ikke set de store ændringer fra projektet endnu, men de håber at flere arkiver vil deltage, da projektet kræver enorme mængder af indtastninger for at kunne automatisere transskriberingsprocessen.¹⁶⁵

---

¹⁶⁴ Ibid. 24.

¹⁶⁵ Ibid. 27.

Frederikshavn stadsarkiv har opnået, at deres frivilliggruppe er blevet fortrolige med anvendelsen af Transkribus, og derfor er de klar til at tage fat på arbejdet med projektet. De udtrykker, at de allerede nu har fået transskriberet meget ved hjælp af deres frivillige.

Fravalg af Transkribus?

Der kan være forskellige grunde til at et arkiv fravælger crowdsourcingprojekter. Aalborg stadsarkiv foreslår, at der kan være teknologiske udfordringer i stil med den som de selv stod overfor, da de manglede det rette udstyr for at kunne deltage. Dertil ser de, at der også kan være problematikker på små arkiver, da de kan have problemer med at have ressourcer eller personale nok til at kunne løfte opgaven.

Aarhus stadsarkiv mener også at ressourcer kan være en hindring, da mange arkiver bruger alle deres ressourcer på at opfylde deres kerneopgaver og derfor ikke har overskuddet til at deltage i crowdsourcingprojekter. Dertil er der også arkiver som ikke har en kulturhistorisk rolle og derfor er de ikke pålagt at skulle gøre deres samlinger tilgængelige eller inddrage borgerne, og derfor er det ikke en opgave som prioriteres. Arkivet skal også have interesse i at prioritere et projekt som Transkribus over projekter som de allerede arbejder med. Derudover kan det også afskrække nogle arkiver, at projektet ikke er færdigt, og derfor er det sandsynligt, at de ser projektet an før de tager stilling til om de vil deltage.

Frederikshavn stadsarkiv forklarer ligeledes, at nogle arkiver ikke kan overskue opgaven, fordi de bruger alle deres ressourcer på deres kerneopgave, samt programmets nuværende mangel på brugervenlighed kan virke afskrækkende.

Det kan derfor udledes, at det oftest ikke er Transkribus i sig selv, der er grunden til, at nogle arkiver ikke deltager, men at der opstår problematikker ift. arkivets ressourcer, og prioriteringer ved, at de er §7 arkiver og derfor har de deres kerneopgave som er førsteprioritet. Dog er det vigtigt at tage i betragtning, at Transkribus stadig er i opstartsfasen, og derfor ikke er et færdigt program, hvilket også kan have medført, at nogle arkiver har valgt det fra, da de ikke er sikre på om programmet bliver færdigt. Det kan antages, at nogle arkiver først vil deltage når programmet er færdigt eller begynder at vise håndgribelige resultater.

Afskrækkelsen over, at Transkribus ikke er et færdigt program, har ikke været tilfældet for de arkiver som undersøges.

Det ses altså, at arkiverne vælger at bidrage til et program, der i realiteten kan risikere aldrig at blive færdigt, da de ser et stort potentiale for programmets anvendelse, hvis det bliver færdigt. Dertil skal

det også overvejes, at det er et program som kun kan blive færdigt hvis arkiverne deltager, hvilket har vist sig at være motiverende.

Arkivarens rolle i crowdsourcingprojekter?

Aalborg stadsarkiv mener, at arkivarens rolle i forbindelse med crowdsourcing er som facilitator og planlægger for projektet, men de skal ikke være inde over projektet på fuldtid. Derfor understreger de vigtigheden i et crowdsourcingprojekt som til dels er selvkørende, dog skal arkivaren altid være klar til at hjælpe. Dertil tilføjer de, at arkivaren også skal holde politikerne opdaterede om, hvad der sker på arkiverne, og hvad der er muligt for arkiverne at udarbejde ifm. crowdsourcingprojekter.

Aarhus stadsarkiv beskriver, at arkivarens rolle er at opstille projektet, tage initiativ og udpege materialet. Dertil skal arkivaren være leder for projektet, kontrollere at kvaliteten er tilfredsstillende og være mentor og moderator over de frivillige for at sikre det bedst mulige resultat.

Frederikshavn stadsarkiv mener, at arkivarens rolle som projektleder er at tage alle de grundlæggende beslutninger og på samme tid være aktiv og til rådighed igennem hele forløbet.

Arkiverne mener altså, at arkivarens rolle i forbindelse med crowdsourcingprojekter er at være leder, med fokus på at planlægge, motivere og vejlede de frivillige. De mener dog ikke, at arkivaren skal være inde over projekterne hele tiden, men lægger vægt på, at projektet skal støttes i starten, og derefter være mest muligt selvkørende. Det udspringer igen af, hvilket arkiv, der betragtes da arkiverne alle har hver deres tilknytning til frivillige og derfor arbejder de med dem på hver deres måde, alt efter hvilke behov og ressourcer de har til rådighed.

Derved ses det, at arkivernes forståelse ligger tæt op ad Cooks definition på den moderne arkivar, som førhen var en eliteekspert og kun beskæftigede sig med en meget smal skare af mennesker. Nu er arkivaren gået over til at være en mentor og vejleder med fokus på at gøre arkivering til en deltagerorienteret proces og inddrager flere i arkivernes arbejde. Eveleigh beskriver arkivaren som formidleren mellem arkivet og målgruppen af frivillige og på samme tid en opretholder af arkivernes autoritet for at lede de frivillige. Vassilakaki mfl. beskriver digitalarkivarens rolle som den, der skal opdatere de øvrige ansattes viden indenfor nye systemer, og derved opfylder en mentorrolle for dem, der inddrages i arkivet. Derfor ses det, at den udenlandske forskning ligger tæt op ad arkivernes mening om, hvad arkivarens rolle i nutiden er.

I forskningsoversigten præsenteres Ridges syn på crowdsourcing i arkivmæssige sammenhænge. Hun mener, at der skabes et fællesskab af loyale dedikerede frivillige, som skaber muligheder for arkiverne, og hun understreger, at det er vigtigt, at de frivillige ikke føler sig udnyttede, men skal

værdsættes af arkivet. Dette er noget alle tre arkiver giver udtryk for at være bevidste om. Hun beskriver også, hvor vigtigt det er at de frivillige har et fællesskab, som skaber sociale muligheder og vigtigheden af at fejre de frivilliges bedrifter for at øge motivation. Det er noget som Aalborg stadsarkiv lægger stor vægt på igennem personlig kontakt. Arkivet mener ikke, at det er nok at give feedback og holde møder eller informere igennem sociale medier som Facebook, da de ikke mener, at de kan fastholde frivillige til projektet, hvis de sidder isolerede i deres egne hjem.¹⁶⁶ Grunden til dette er, at det er svært at få frivillige, specielt de ældre generationer, til at føle et fællesskab igennem sociale medier der er lige så ægte som et fællesskab, hvor man deltager i person og kan se andre mennesker i øjnene. For at fremme det sociale planlægger arkivet at fejre delmål på arkivet, og beskriver det således:

”Hvis man skal køre et crowdsourcingprojekt med frivillige så skal der være en belønning i det, og den belønning skal være håndfast igennem fællesskabet og arrangementer. De føler at de bliver værdsat i stedet for at man får et 'like' på Facebook.”¹⁶⁷

Frederikshavn stadsarkiv blev ligeledes spurgt om deres holdning til at fejre de frivilliges bedrifter, dog havde de ikke overvejet muligheden for at fejre delmål samlet på arkivet. Da de blev præsenteret for denne ide under interviewet, var de åbne for at implementere den i deres fremtidige planlægning omkring Transkribus.¹⁶⁸

Aarhus stadsarkiv forklarer, at det er meget vigtigt at give de frivillige feedback, samt holde dem opdaterede om projektets fremskridt igennem sociale medier, dog lægger de vægt på at afholde workshops samt midtvejs- og afsluttende arrangementer, hvor de inviterer de frivillige ind på arkivet.¹⁶⁹ Derigennem ses der en balance mellem det fysiske fremmøde og den online kontakt. Der ses tre forskellige holdninger til, hvordan man kan samarbejde med frivillige og hvordan de ser på feedback og fejring af frivilliges bedrifter.

Aalborg stadsarkiv ligger stor vægt på den menneskelige kontakt, Aarhus stadsarkiv har implementeret arrangementer som supplement til de frivilliges ofte online arbejde, og Frederikshavn stadsarkiv har ugentligt de frivillige på arkivet. Derfor kan det antages, at de ikke tidligere har overvejet midtvejsfejring når de frivillige ugentligt møder op på arkivet, og på den

---

¹⁶⁶ Ibid. 5.

¹⁶⁷ Ibid.

¹⁶⁸ Bilag 6. Spørgsmål 30.

¹⁶⁹ Bilag 5. Spørgsmål 16 & 17.

måde sikres den menneskelige kontakt og feedback. Derfor ses det igen, at arkivernes arbejde med de frivillige er stærkt påvirket af arkivets struktur.

Transkribus betydning for den danske arkivverden

Aalborg stadsarkiv mener, at teknologien til at oversætte arkivalier, har en revolutionær betydning, da det tilgængeliggør materiale som på nuværende tidspunkt er svært tilgængeligt. Dertil spår de, at tilgængeligheden vil skabe flere brugere hos arkivet.¹⁷⁰

Aarhus stadsarkiv forklarer, at de er usikre på om det er selve Transkribus, eller om projektet ender med at inspirere et fremtidigt program, som bygger videre på samme funktion. Dog mener de, at Transkribus løfter en opgave, som ellers ville være umulig for arkiverne, da arbejdsmængden er enorm, hvis man skulle indeksere flere millioner arkivalier via menneskelig arbejdskraft, og derfor kan Transkribus skabe en forskel.¹⁷¹

Frederikshavn stadsarkiv spår, at Transkribus får en stor effekt for fremtidens arkivverden igennem tilgængeliggørelse og fremsøgning på internettet. Arkivalierne gøres mere levende igennem flere borgeres tilgang og muligheden for at kunne læse dem. Dertil får de også en kontekst, som aldrig var tiltænkt dem da de blev skabt, ved at de kan tilgås af mange forskellige brugere. De forventer også, at Transkribus vil transskribere alt arkivmateriale automatisk når programmet er færdigudviklet.

Arkiverne er alle enige om, at Transkribus har muligheden for at tilgængeliggøre arkivernes samlinger via internettet og fuldtekstsøgning, hvilket ellers ville være en opgave, som var umulig for arkiverne at løse indenfor en overskuelig tidsperiode.

Transkribus bygger på en AI, en kunstig intelligens, som er fuldkommen afhængig af de data som menneskelige hænder tilføjer den, og derfor ville den ikke kunne fungere uden flere tusinde, hvis ikke millioner indtastninger, hvilket er nødvendigt for at automatisere processen. Derfor er programmet afhængigt af, at arkiver og frivillige deltager i indtastningsprocessen - ellers kan arkivernes vision om Transkribus ikke opnås. Derfor fremstår tanken om, at Transkribus kan være en forgænger til en AI, der er endnu mere omfattende og kan overkomme de problemer, der opstår i forbindelse med gotisk håndskrift, som kræver et menneskes genkendelsesevner for at kunne transskriberes. Det er dog noget, der er svært at spå om, da der kan ske mange ting meget hurtigt når der er tale om teknologi og et eventuelt gennembrud. På nuværende tidspunkt er Transkribus tynget af, at den ikke har en online browser-baseret platform endnu, denne er dog under fuld udvikling.

---

¹⁷⁰ Bilag 4. Spørgsmål 18.

¹⁷¹ Bilag 5. Spørgsmål 44.

Når den online platform lanceres, betyder det, at Transkribus har muligheden for at nå ud til langt flere interesserede brugere, om så det er seriøse brugere, eller nogle der indtaster en enkelt side og efterfølgende forlader projektet, så vil de alle bidrage til den samlede algoritme til sidst kan oversætte håndskriften, og derved komme tættere på programmets mål. Crowdsourcing skaber, som præsenteret i forskningsoversigten af Brabham, at internettet i samarbejde med crowdsourcingplatforme nedbryder barrierer som tid, lokation og fysiske muligheder, hvilket skaber en endnu lettere tilgang til brugen af Transkribus, da interesserede kan anvende programmet i deres eget hjem på egne præmisser.

Theimer mener, at den adgang og lethed som internettet bringer, i samspil med en stigende online kultur, har skabt en mentalitet hos brugerne, der betyder, at hvis de ikke kan fremsøge materialet så tror de automatisk at materialet ikke eksisterer, hvilket også er en tendens som arkiverne beskriver, og som de forholder sig til. Fordi, som Theimer beskriver, det er vigtigt at imødekomme ved at gøre arkiverne tilgængelige online, fordi det er en måde at nå ud til langt flere brugere end førhen, og derfor en vigtig mulighed for arkiverne til at få så mange brugere til arkivets samlinger som muligt. Det er en tendens som arkiverne er bevidste om, hvilket også ses igennem deres interesse for at anvende Transkribus, da den skaber lige netop de muligheder som arkiverne mangler for at inddrage flere brugere og derved opfylde en af arkivernes kerneinteresser, som er anvendelse af arkivets materialer, hvilket også kan være med til at fremme arkivets position og rolle i samfundet. Aalborg stadsarkiv mener, at et program som Transkribus kan skabe argumentation for at arkivalier skal bevares, dog ser de også risikoen for, at når alle arkivalierne er digitaliserede, så kan der let opstå en mening om, at de originale arkivalier kan kasseres. Det er dog en holdning, der langt fra er ideel da papirarkivalier er den arkiveringsform som i flere tilfælde har vist sig at være den med længst levetid, og selv digitaliserede arkivalier kan forgå.

Problematikken ses i forbindelse med papirarkivalier, som er blevet digitaliserede, hvorefter papirarkivalierne kasseres, og scanningerne af disse ældre papirarkivalier som allerede var skrøbelige, har skabt en endnu ringere kopi som resulterede i, at de blev endnu sværere at tyde. Formålet var at forkorte ekspeditionstiden af forespørgsler for arkivalierne. Man kan dog sige, at det havde den modsatte effekt, da processen blev endnu længere, samt de originale versioner af arkivaliet blev kasseret, så der var ingen mulighed for at optimere scanningerne eller konsultere originalerne.

Aarhus stadsarkiv spår at større tilgængelighed vil skabe en fornyet efterspørgsel og interesse indenfor arkivets samlinger, da det tiltaler moderne brugere, at de kan tilgå materialet hjemme fra

og de kan søge sig frem til arkivalierne. Desuden opstår der også en helt anden måde forskere kan tilgå materialerne, hvilket med tiden kan medvirke, at der bliver skabt mere arkivalie-baseret forskning, hvilket modvirker den nuværende tendens, hvor meget kommunalt arkivmateriale ligger uanvendt hen. Et godt eksempel er igennem Big Data, fordi store mængder af arkivalier bliver tilgængelige og søgbare, hvilket gør, at arkivalierne kan anvendes på tværs af kommunegrænserne og sammenlignes for at skabe et langt større forskningsgrundlag end hvis man kun havde tilgang til enkelte arkiver.

Aarhus stadsarkiv spår derfor, at Transkribus kan få en stor indvirkning på arkiver fremover ifm. tilgængeliggørelse og søgbarhed, da der kun er en minimal del af arkivernes samlinger, der er tilgængelige på internettet på nuværende tidspunkt og de eksisterer i et lukket format. Det er her hvor programmer som Transkribus kan skabe en forskel. Arkivet spår, at hvis alle arkivalier bliver tilgængeliggjorte, så vil arkiverne måske fremstå vigtigere i politiske sammenhænge, hvilket kan være med til at forhindre besparelsskader hos arkivverdenen.

Det ses derigennem at Transkribus kan tilgængeliggøre arkivalierne, ved automatisk transskribering og fuldtekstsøgning hvilket kan skabe flere brugere og potentialet for forskning indenfor kommunale arkivalier. Programmet kan løfte en opgave, som på nuværende tidspunkt ikke er muligt for arkiverne selv at løse, indenfor den nærmeste fremtid. Der opstår også muligheden for, at hvis Transkribus ikke når dets mål, så kan projektet stadig fungere som inspiration for en fremtidig AI, med samme mål men med fremtidig teknologi til rådighed.

Interviewperspektiver

Man kan diskutere om crowdsourcing og frivillige kan erstatte arkivaren.

Dette er ikke noget som Aalborg stadsarkiv frygter, da de understreger, at frivillige ikke besidder den rette ekspertise til at kunne overtage arkivarens arbejdsopgaver, da der er mange komplekse arbejdsopgaver, som kræver en viden og forståelse for arkivalierne og deres sammenhæng og kontekst, som den gængse frivillige ikke besidder.

Aarhus stadsarkiv mener, at crowdsourcing har muligheden for at skrue forventningerne op set fra et politisk synspunkt, da crowdsourcing har mange gode sider så som brugerinddragelse, historie nede fra og op og digitalisering. Alt dette virker rigtigt når man ser det udefra, dog kan man hurtigt overse hvor mange ressourcer et crowdsourcingprojekt kræver. Arkivet forklarer dog, at brugerinddragelse ikke skaber flere midler til, at arkiverne kan facilitere crowdsourcingprojekter på

nuværende tidspunkt, og derfor kan det ende som en stor arbejdsbyrde.¹⁷²

Frederikshavn stadsarkiv udtrykker ligeledes, at det ikke er noget de frygter. I forlængelse af, at de er et offentligt arkiv, er det lovmæssigt begrundet, at frivillige kun må påtage sig opgaver, der ikke er en del af den daglige drift. De opgaver som de frivillige udfører, er opgaver, som støtter arkivets funktion, men ikke de bærende opgaver.¹⁷³

Ingen af de undersøgte arkiver frygter, at deres stillinger bliver overtaget af crowdsourcing. Det kræver megen ekspertise at fylde de roller som arkivarerne udfylder. Der er en faktor omkring, at kravene til at inddrage crowdsourcing på arkiver kan stige, og her er det vigtigt, at der bliver informeret om hvor megen tid, ressourcer osv. der ligger bag sådan et projekt. Crowdsourcing er med til at løfte mange af de tidskrævende opgaver som arkiverne sætter stor pris på at få udført, da de ikke kan afsætte ansatte til at løse disse opgaver.

Som præsenteret i forskningsoversigten ses der en tendens til at frygte overtagelsen fra frivillige på arkiver når problematikken anskues fra den gængse forståelse for crowdsourcing i form af flere tusinde mennesker, som overtager de opgaver som en institution udfører. Denne forståelse er oftest ikke en realitet, da frivillige indgår i arkivernes arbejde i et langt mindre omfang.

Endvidere beskriver Eveleigh, at de bidrager med en uvurderlig mængde ressourcer som de fleste arkiver ikke ville være foruden. Hun fokuserer dog på, at kommunikationen mellem arkiverne og brugerne er meget vigtig for at møde brugernes forventninger og opholde arkivernes professionelle krav til arbejds kvaliteten. I den forbindelse pointerer hun en skjult trussel ved at outsource arbejdsopgaver.

Man kan overveje om arkivernes professionalisme og/eller uddannelse vil begynde at mangle dele omkring arbejdet med arkivmaterialet. Hvis man forestillede sig, at alt arbejde med arkivalierne blev outsourcet til frivillige, så ville der med tiden ikke være behov for, at arkivaren skulle vide, hvordan disse materialer bearbejdes. Dette bliver dog ikke en mulighed set fra undertegnede synspunkt, da arkivaren stadig ville være den som skulle facilitere de frivillige, være projektleder og hjælpe dem med deres opgaver samt besvare spørgsmål. Derfor vil viden omkring håndteringen af arkivernes materialer forhåbentlig aldrig gå tabt, da arkivaren stadig ville være afhængig af den for at kunne vejlede de frivillige. Derfor ville den viden stadig være en vital del af den gængse arbejdsgang hos arkiverne og en del af undervisningen for de studerende, da arbejdet med selve

---

¹⁷² Ibid. 43.

¹⁷³ Bilag 6. Spørgsmål 33.

arkivmaterialet burde være grundstenen i alle arkivarers forståelse af arkiverne. Dertil er der også arkivmaterialer som frivillige, bl.a. grundet lovgivning omkring persondata, ikke må håndtere, hvis de ikke er specielt tilknyttet til arkivet og underlagt lovgivningen på samme fod som de ansatte.

Ved, at Transkribus er udviklet til at være et crowdsourcingprojekt, kan der let opstå bekymring omkring hvorvidt der sker en forøgelse eller reduktion af professionalismen gennem frivilliges bidrag.

Eveleigh tager bekymringen op, som præsenteret i forskningsoversigten, men afviser den fordi hun mener, at de frivillige kan bidrage med deres viden, som i de fleste tilfælde skaber en langt større autenticitet og kontekst end de metadata som en arkivar kan bidrage med. Dette er en mening som ses hos Frederikshavn Stadsarkiv ved, at de beskriver, at deres frivillige har en masse lokalviden, som arkivaren oftest ikke har en chance for at være i besiddelse af på samme niveau, specielt i forbindelse med deres arkiv hvor to ud af tre arkivarer ikke er bosat i Frederikshavn.¹⁷⁴

Derfor er deres frivilliges lokale viden meget mere detaljeret, da de alle er lokalt fødte og over 70, og de kan derfor tilføje metadata på et helt andet plan, f.eks. ved at de også kan spotte fejl i metadata tilføjelser f.eks. til billeder ved hjælp af deres erfaringer og viden omkring lokalområdet. Lokale frivillige kan derfor bidrage med et helt andet perspektiv og hjælp til forståelse af arkivalier, som er præget af en lokal indforståethed, talemåde og dialekt som udefrakommende kunne have svært ved at forstå og oversætte igennem Transkribus. Derfor vurderes det, at professionalismen højnes ved hjælp af lokale frivillige. Det kræver dog, at arkivet har en indsigt i den enkelte frivilliges baggrund og, at de vurderer de evner som den givne frivillige besidder, før man kan forudse kvaliteten af den frivilliges arbejde. Dette viser sig at være en udfordring når der er tale om digitalt tilknyttede frivillige som i mange tilfælde deltager anonymt under et brugernavn.

Hvis man anskuer nutidens forventninger til arkivalier, kan der opstå nogle problemer. Aalborg stadsarkiv beskriver problematikken omkring, at hvis en bruger søger efter noget på internettet og de ikke kan finde det de leder efter, så er den generelle tendens, at brugeren giver op. Det ser arkivet som et stort problem, som kan løses ved at gøre arkivalierne søgbare, specielt hvis arkivet vil have sine samlinger anvendt af skoleklasser, så er det vigtigt, at de er let tilgængelige og læsbare, da de ellers ville være svære at gøre relevante for de aldersgrupper.

Frederikshavn stadsarkiv deler forståelsen for denne problematik, da de forklarer, at vi lever i en tid hvor mange mener, at hvis det ikke kan søges frem på Google, så eksisterer det ikke, så derfor er

---

¹⁷⁴ Ibid. 5.

der en naturlig forbindelse ift. at søgbarhed trækker flere brugere med sig.¹⁷⁵

Derved ses tendensen, at hvis arkivalierne ikke er lette at finde og lette at læse, så anses de ofte for at være for besværlige at arbejde med. Derigennem ses vigtigheden af et initiativ som Transkribus for at gøre arkiver og arkivalier relevante for de yngre generationer og øge antallet af brugere som arkiverne kan nå ud til.

Det er af stor vigtighed for arkiverne at gøre sig tilgængelige for brugerne dels grundet lovgivningen §7 punkt 3 (at stille arkivalier til rådighed for borgere og myndigheder, herunder til forskningsformål), og dels fordi, hvis ingen kan anvende arkivernes ældre samlinger i fremtiden, så kan de med stor sandsynlighed undergå nogle u hensigtsmæssige og skadelige besparelser, som i sidste ende rammer arkivalierne og derfor kan historie, forståelse, og uoverskueligt megen viden gå tabt.

Der ses ofte en tendens til, at arkiver ikke arbejder sammen på tværs af kommunegrænser.

Aalborg stadsarkiver lægger mest vægt på muligheden for at arbejde internationalt med arkiver fra andre lande igennem Transkribus, og derved skabe et internationalt fællesskab. Aarhus stadsarkiv forklarer, at der er en mangel på tradition omkring, at arkiverne i Danmark har et fælles digitaliseringsprojekt. Arkivet mener dog, at Transkribus kan være med til at skabe et samarbejde ved, at det er et fælles projekt og man arbejder frem imod at gøre hinanden klogere ved at arbejde i samme database. Frederikshavn stadsarkiv forklarer grunden til, at der er et manglende samarbejde mellem arkiverne er, at arkiverne er forskelligartede og derfor har forskellige kerneopgaver og sammenhænge til kommunen og dennes institutioner, derfor er der mange forskellige vinkler som projekter udspringer fra, og derfor er det ikke altid, at projekterne passer til de enkelte arkiver og deres interesseområder.

Transkribus er et program, som er tiltænkt involveringen af mange, derfor skaber programmet muligheden for, at arkiverne kan bidrage til et fælles mål mod at opnå noget større ved, at de er sammen om at skabe data til Transkribus og derved indirekte arbejde sammen, dertil kan arkiverne også arbejde aktivt sammen ved at spørge hinanden til råds eller arbejde sammen omkring en given del af deres samlinger. Hvad end det er nationalt eller internationalt, så skaber Transkribus et udgangspunkt for, at arkiver kan vælge at deltage og derved samarbejde med arkiver verden over, da det er et projekt med en social natur som samler data fra store dele af verden.

---

¹⁷⁵ Ibid. 21.

Som tidligere understreget har stadsarkiverne hvert deres syn på Transkribus, hvilket hovedsageligt udspringer fra ressourcer, forhold til frivillige osv. det kan dog også udspringe fra måden som arkivet er opbygget på. Som tidligere nævnt i specialets præsentation af cases og kildemateriale og uddraget i specialets analyse, har arkivets implementering af Transkribus også rod i arkivets funktion i den kommune som de er oprettet i. Både Aalborg og Aarhus er §7 arkiver, men har også tilknytning som kulturinstitution for lokalområdets private arkivalier og dermed forvalter de både kommunale og private arkivalier. Frederikshavn stadsarkiv er derimod et rent §7 arkiv, hvilket betyder, at de forvalter kommunens og den offentlige forvaltnings arkivalier. Derfor er der forskelle i, hvilke arkivalier som de forskellige arkiver forvalter, dog viser det sig, at Transkribus stadig er relevant for de to arkivtyper, da de alle er interesserede i at tilgængeliggøre deres arkivalier. Derfor har arkivets funktion ikke indflydelse på om arkivet vælger at deltage i Transkribus, da tilgængeligheden af kommunale arkivalier har stor forskningsmæssig værdi på nationalt plan, samt der også kan være forskningsmæssig værdi for slægtsforskere, da de bliver i stand til at kunne følge sagsbehandlinger for enkeltpersoner hvis de f.eks. er blevet sagsbehandlet i flere forskellige kommuner alt efter personens bopæl.

Dette kan også være med til at vække brugernes interesse for de kommunale arkivalier, da de fleste oftest interessere sig for private arkivalier og derfor overser den store mængde viden som gemmer sig i kommunale arkivalier, da de på nuværende tidspunkt kan være svære at tilgå og i det hele taget danne sig et overblik over, hvilket er en tendens som Transkribus har muligheden for at ændre. Et andet eksempel er kildematerialet som anvendes i Transkribus' opstartsfase som er kommuneprotokoller, som indeholder mange informationer om lokalområdet og befolkningens levevilkår,¹⁷⁶ hvilket også er vigtig viden for forståelsen af den samtid som arkivalierne er skabt i, som kan være svær at finde andre steder. Dertil er der også arkiver som ikke er pålagt at skulle tilgængeliggøre og inddrage borgerne, hvilket gælder en del rene §7 arkiver, dog er borgerkontakten noget som Frederikshavn stadsarkiv har valgt at prioritere siden deres skabelse, og derfor et aktivt valg som de har truffet for deres arkiv.

Transkribus er et program, som ikke er færdigudviklet på nuværende tidspunkt, dog nærmer projektet sig slutningen på opstartsfasen. Der er planer om, at Transkribus fra den 1. juli 2019 skal være et brugerbetalt program, og går fra at være en del af READ-project til at være READ-COOP (Societas Cooperativa Europæe (SCE)).¹⁷⁷ Det betyder, at der kan skabes endnu en barriere for

---

¹⁷⁶ Bilag 4. Spørgsmål 6.

¹⁷⁷ READ "READ-COOP" Konsulteret 24-05-2019.

arkivernes deltagelse da prisen pr. institution er mellem 1000-5000 euro, samt 250 euro pr. privatperson for et års medlemskab.¹⁷⁸ Beløbet er substantielt og kan være en meget dominerende faktor når det kommer arkivets valg om at fortsætte med brugen af Transkribus, eller om arkivet vælger det fra. Man kan antage, at det ville kræve, at Transkribus producerer nok værdi til, at et arkiv ville vælge at fortsætte samarbejdet, specielt hvis det er et mindre arkiv som skal skaffe de økonomiske ressourcer for at deltage.

Opsummerende for diskussionen i sin helhed, kan det uddrages, at Transkribus er et program der kræver omtanke, hvis man som arkiv overvejer at implementere projektet. Der er mange faktorer, der spiller ind ift. arkivets ressourcer, forhold til frivillige og arkivets vision for deres samlinger og fremtidige brugere. Transkribus har lovende fremtidsmuligheder, som alle er i arkivernes interesse, igennem tilgængeliggørelse af arkivernes samlinger ved at gøre dem fuldtekstsøgbare dog opstår der forhindringen ved, at projektet kræver mange dedikerede frivilliges deltagelse for at blive fuldendt. Arkiverne som blev undersøgt, er alle vidt forskellige arkiver, hvilket også afspejles i deres meninger og holdninger til brugen af Transkribus, men der ses også ligheder i deres opfattelser i form af, at de har arkivernes interesse for øje og alle stræber efter et lignende mål med anvendelsen af Transkribus hos deres arkiver.

---

¹⁷⁸ Ibid.

Konklusion

Specialet er udarbejdet på baggrund af følgende problemstilling:

En analyse af tre forskellige stadsarkivers holdninger og forventninger til crowdsourcingplatformen Transkribus.

Med fokus på delspørgsmål omhandlende arkivernes implementeringsmotiver, forventninger til udbytte, fravalg af projektet, arkivarens rolle ifm. crowdsourcingprojekter og hvilken betydning Transkribus kan få for den danske arkiververden.

Problemformuleringen blev undersøgt igennem en interviewanalyse af de tre stadsarkiver, Aalborg, Aarhus og Frederikshavn, hvor hovedelementerne blev identificeret ved hjælp af en SWOT-matrix for hvert stadsarkiv. Hovedelementerne bidrog til den indledende diskussion, efterfulgt af overvejelser omkring delspørgsmålene, samt inddragelse af den udenlandske forskning og andre interessante emner fra interviewet. Arkiverne har forskelligheder, da de er tilknyttet deres respektive kommuner på hver deres måde, samt forskelle på ressourcer, frivillige, ansatte mm.. Selvom arkiverne generelt har det samme mål i kraft af at være §7 arkiver vil de aldrig være ensformige, da de har en udviklet praksis, og oftest forskellige måder at føre arkiv på, samt forskellige ansvarsområder og tilknytninger til lokalområdet og kommunale institutioner.

Ud fra undersøgelsen kan det konkluderes, at Transkribus er et projekt som de tre stadsarkiver har hver deres holdning og forventninger til, hvilket udspringer fra arkivets prioriteringer, ressourcer og forhold til frivillige. Det ses dog også, at arkiverne kan have lignende holdninger til programmet, men de er ikke helt ens da der er mange forskellige faktorer som spiller ind ift. om Transkribus komplimenterer det enkelte arkiv.

Motivet for at implementere Transkribus viser sig at være, fordi arkiverne ser muligheder med projektet, og fordi projektet skaber en naturlig forlængelse af deres aktive digitaliseringsprojekter. Denne forlængelse sker ved, at arkivet normalt ville scanne arkivalierne og gøre dem tilgængelige i en lukket form på internettet via arkiv.dk. Men med hjælp fra Transkribus kan arkiverne optimere denne proces ved at berige de digitaliserede arkivalier igennem transskribering, som skaber muligheden for fuldtekstsøgning og derved en lettere tilgængelighed for flere brugere og skaber derved en bredere målgruppe.

Forventningen til Transkribus baseres på de muligheder som det færdigudviklede program kan skabe for arkiverne. De forventer et program, der kan automatisere transskriberingsprocessen og

gøre arkivaliernes indhold søgbart, for at de kan nå ud til en generation, der ikke kan læse håndskriften, og som ofte giver op hvis de ikke kan søge sig frem til materialet. Dertil ser de også muligheden for at tiltrække flere brugere til arkiverne ved, at deres materialer bliver lettere tilgængelige og lettere at arbejde med for alle interesserede. Derudover opstår der også muligheden for at vække brugernes interesse for historien og øge samlingernes forskningspotentiale.

Ud fra undersøgelsen ses det, at fravalg kan skyldes flere årsager, såsom tekniske forhindringer med udstyr, ressource og personalemangel, mangel på en borgerinddragende eller tilgængeliggørende rolle eller det, at projektet ikke er færdigudviklet. Derfor er det oftest ikke Transkribus projektet i sig selv, der afskrækker arkiverne, men overvejelser om projektet er relevant for det enkelte arkiv ud fra deres kerneopgave og ressourcemæssige kapacitet.

Arkivarens rolle i forbindelse med crowdsourcingprojekter er som projektleder, da arkivaren skal planlægge og strukturere projektet i starten, men derefter skal projektet være nogenlunde selvkørende, dog skal arkivaren være til rådighed for de frivillige.

Transkribus kan skabe rige muligheder for den danske arkivverden, da det er et af de første programmer, som præsenterer en reel løsning på, at arkivalierne er svært tilgængelige, ved at give dem muligheden for at nå ud til flere brugere og en generation, der har helt andre forventninger og krav end tidligere. Transkribus tiltaler moderne brugere ved, at de kan tilgå materialerne hjemmefra og søge sig frem til det de skal bruge, og derved opstår muligheden for, at programmet kan tiltrække flere brugere til arkiverne, når arkivalierne bliver mere attraktive at tilgå og anvende for brugeren. I samme forbindelse kan programmet skabe nye muligheder for forskning, som anvender kommunale arkivalier.

Arkiverne får derved muligheden for at løse en opgave, som ellers ville være uoverskuelig at udføre indenfor den nærmeste fremtid, da der er tale om flere millioner arkivalier, som skulle transskriberes, indekseres og tilføjes metadata til. Dertil har Transkribus også muligheden for at inspirere fremtidige projekter, i tilfælde af at projektet ikke når sit mål om at blive til et automatiseret transskriberingsprogram.

Transkribus er derved et crowdsourcingprojekt, som har et stort potentiale for fremtidens arkivverden, dog er det vigtigt at være bevidst om, at der ikke er nogen garanti for, at Transkribus når målet om at blive et fejlfrit automatisk transskriberingsprogram og, at det er uvist, hvordan den fremtidige betalingsmodel vil påvirke arkivernes deltagelse i projektet.

Litteraturliste

Artikler:

- Brabham**, Daren C. "Crowdsourcing". Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, Massachusetts.
MIT Press, 2013. 1-163.
- Brinkmann**, Svend. "Qualitative Interviewing, Understanding Qualitative Research". Oxford University Press, 2013. 1-188.
- Cook**, Terry. "Evidence, memory, identity, and community: four shifting archival paradigms" Springer, 2012. 95-120.
- Eveleigh**, Alexandra. "Crowding Out the Archivist? Locating Crowdsourcing within the Broader Landscape of Participatory Archives". Ashgate Publishing, 2014. s. 211 - 230.
- — —. "Welcoming the World: An Exploration of Participatory Archives" International Council on Archives. Brisbane, Australia, 2012. s. 1-10.
- Noordegraaf**, J.J., Bartholomew A., Eveleigh A. "Modeling Crowdsourcing for Cultural Heritage" Museums and the Web, 2014. 1-14.
- Ridge**, Mia. "From Tagging to Theorizing: Deepening Engagement with Cultural Heritage through Crowdsourcing" The Museum Journal Vol. 56, 2013. 435-450.
- Vassilakaki**, Evgenia & Moniarou-Papaconstantinou, Valentini. "Beyond preservation: investigating the roles of archivist" Technological Educational Institute of Athens, 2016. 110-126.

Bøger:

- Brinkmann**, Svend. "*Interview: Introduktion Til Et Håndværk*." 2. udgave. Redigeret af Steinar Kvale. Hans Reitzelsforlag, 2009.
- Purcell**, Aaron D. "Donors and Archives, A Guidebook for Successful programs" Rowman & Littlefield, 2015.
- Sørensen**, Lene., Vidal, Victor. "Strategi og planlægning som læreproces Seks bløde fremgangsmåder" Copenhangen Business School Press. Handelshøjskolens Forlag, 1. udgave 2. oplag, 2000. 25-47.

Theimer, Kate. "Archives as Platform: Building Participatory Archives" #arkividag – relevans, medvirkning, dialog, 2016. Side 37-49.

Ridge, Mia "Crowdsourcing our Cultural Heritage" Ashgate Publishing, Routledge Taylor & Francis Group, 2016.

Links:

Aalborg Stadsarkiv. "Medarbejdere" Konsulteret den 19. februar 2019.

http://www.aalborgstadsarkiv.dk/AalborgStadsarkiv.asp?Menu=AalborgStadsarkiv&Menu2=AalborgStadsarkiv_Medarbejdere

— — —. "Om Arkivet" Konsulteret den 19. februar 2019.

<http://www.aalborgstadsarkiv.dk>

— — —. "Udvandrer Arkivet" Konsulteret den 19. februar 2019.

http://www.aalborgstadsarkiv.dk/AalborgStadsarkiv.asp?Menu=UA&Menu2=UA_Kontakt

Aarhus Stadsarkiv. "Byens Arkiv" Konsulteret den 20. februar 2019.

<https://stadsarkiv.aarhus.dk/om-aarhus-stadsarkiv/information-om-stadsarkivet/>

— — —. "Frivilligt arbejde ved stadsarkivet" Konsulteret den 15. marts 2019.

<https://stadsarkiv.aarhus.dk/frivillig/frivilligt-arbejde-ved-stadsarkivet/>

— — —. "Kommunens Arkiv" Konsulteret den 20. februar 2019.

<https://stadsarkiv.aarhus.dk/om-aarhus-stadsarkiv/information-om-stadsarkivet/>

— — —. "Kulturarvsarbejde" Konsulteret den 20. februar 2019.

<https://stadsarkiv.aarhus.dk/om-aarhus-stadsarkiv/information-om-stadsarkivet/>

Digitalbevaring.dk – om digitalisering og digital bevaring. "Projekt RETRO – digitalisering af sognerådsprotokoller" Konsulteret 12-03-2019.

<https://digitalbevaring.dk/projekt-retro/>

Eveleigh, Alexandra. "User Participation and Collaborative Creativity" 00:00-06:13.

<https://www.youtube.com/watch?v=qgIalo7f7v0>

Frederikshavn Stadsarkiv. "Om Stadsarkivet" Konsulteret den 20. februar 2019.

<https://stadsarkiv.frederikshavn.dk/om-stadsarkivet/om-stadsarkivet/>

LibraryJournal. "EU Project: Our Handwritten Past, Automatically Transcribed (READ/Transkribus)" Konsulteret den 22. april 2019.

<https://www.infodocket.com/2019/02/01/eu-project-our-handwritten-past-automatically-transcribed/>

MW 2014. "Museums and the Web 2014" The annual conference of Museums and the Web, April 2-5, 2014. Noordegraaf, Julia; Bartholomew, Angela & Eveleigh, Alexandra. Konsulteret den 26. april 2019.

<https://mw2014.museumsandtheweb.com/paper/modeling-crowdsourcing-for-cultural-heritage/>

READ. "About" Konsulteret den 12. marts 2019.

<https://read.transkribus.eu/about/>

— — —. "READ-COOP (Societas Cooperativa Europaeae – SCE)" Konsulteret den. 24 Maj 2019.

<https://read.transkribus.eu/coop/>

— — —. "Read Revolutionizes Access to Handwritten Documents" Konsulteret den 22. april 2019.

<https://read.transkribus.eu/>

Retro - Kilder til Danske kommuners historie. "Bliv en del af fællesskabet" Konsulteret den 12. marts 2019.

<http://www.retrodigitalisering.dk/transskribering/>

Retsinformation. "Bekendtgørelse af arkivloven" Kapitel 2. Offentlige arkiver. §7. Konsulteret den 18. februar 2019.

<https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=183862#id85a0066e-86ae-4537-9a1c-a1cc841d608d>

Rigsarkivet. "Kulturarvens helte hyldes til Frivilligdag på Rigsarkivet" Konsulteret den 22. april 2019. https://www.sa.dk/da/press_release/kulturarvens-helte-hyldes-frivilligdag-paa/

Theimer, Kate. "The Future of Archives is Participatory: Archives as Platform, or A New Mission for Archives" (2014) Konsulteret den 2. maj 2019.

<http://archivesnext.com/?p=3700>

PDF:

Projektbeskrivelse. "Gennem Maskinen – Skriftgenkendelse af Historiske Dokumenter ved Maskinlæring" DDB, projektpulje 2017.

Organisationen Danske Arkiver. "RETRO" Konsulteret 25. februar 2019.

http://www.dkarkiver.dk/uploads/ckfinder/userfiles/files/odas-hjemmeside-omtale-af-retro-3_Odac.pdf

PHD:

Paasch, Marianne. "Gemt eller glemt? En undersøgelse af recordsbegrebets betydning for fremtidens informationsforvaltnings- og arkivpraksisser" Aalborg Universitetsforlag. Aalborg Universitet. Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Ph.D.-Serien, 2018. S. 1-550

<https://doi.org/10.5278/vbn.phd.socsci.00083>